

**HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ**

Resim Anasanat Dalı

GÖRSEL GÜNLÜKLER BAĞLAMINDA KENTVE SÜRECİ

Güray UYGUN

Yüksek Lisans Tezi

Ankara, 2019

**HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ**

Resim Anasanat Dalı

GÖRSEL GÜNLÜKLER BAĞLAMINDA KENTVE SÜRECİ

Güray UYGUN

Yüksek Lisans Tezi

Ankara, 2019

Kabul ve Onay

Güray UYGUN tarafından hazırlanan "Görsel Günlükler Bağlamında Kent ve Süreci" başlıklı bu çalışma, jürimiz tarafından Resim Anasanat Dalı'nda Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Başkanı

Prof. Atilla İlkyaz

Jüri Üyesi(Danışman)

Doç. Zuhâl Boerescu

Jüri Üyesi

Dr. Öğr. Üyesi Aslı Işıksal Mercan

Bu çalışma, Hacettepe Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'nin ilgili maddeleri uyarınca yukarıdaki jüri tarafından uygun bulunmuştur.

Prof. Dr. Pelin YILDIZ

Güzel Sanatlar Enstitüsü Müdürü

GÖRSEL GÜNLÜKLER BAĞLAMINDA KENT VE SÜRECİ

Danışman: Doç. Zuhâl Baysar BOERESCU

Yazar: Güray UYGUN

ÖZ

“Kent ve Süreci” adı altında başlatılan araştırmanın içsel boyutu, düz, rutin tek düze kadrajlar içerisinde, kent insanının ruhsal sıkışmışlığını, zorunluluğunu, çoktan kabullenilmiş bir yaşam düzenini ve kültür birikimini yansıtmayı amaçlar. Bu kadraj ve tek düze tonlar, bireyin hayatı ve onun özgeçmiş yaşamına ayna tutan farklı kaynaklar olarak araştırma içerisinde geniş bir yer almaktadır. Gündelik olaylar etrafında eserler üretilirken, aynı zamanda bu gündelik kompozisyonların çıkış noktasını bir günlük defteri oluşturmaktadır. Araştırmanın çıkışını oluşturan bu defterde, görsel kadrajlar, insan diyalogları ve kent yaşamına ait birçok hareket, metaforlar aracılığıyla betimlenerek ortaya çıkan bu görsel günlükleri plastik değerlerdeki kompozisyonlar temsil etmektedir. Tez süresince üretilen resimler; mekânın ana öznesiyle birlikte “gündelik hayat” yansımalarını plastik değerler ile buluşturarak, bize özne-mekân hakkındaki psikolojik yansımaları da irdetecektir.

Kent günlükleri ile ilerleyen araştırma, birey yaşamındaki nesne-mekân ilişkilerini de sorgulamayı getirmiştir ve böylece sanatsal ifadelerle aktarma yolları düşünülmüştür. Öznenin yaşam alanı içerisinde başlayan gözlem, yerelden evrensel boyuta doğru yönelmiştir. Bu tezde Kent’in bugün yarattığı bir toplum hali araştırılmaktadır. Zamanla bu incelemenin mekânlarda renk, boyut ve görseller ile örgütlendiği gözlemlenmiştir. Yaşam alanı içerisindeki aynılışmanın aykırılığı, kuralları, soru ve cevapları kotarılmış bir yaşam biçimini örneklemektedir. Bir çelişki halinde aynılığa giden toplum hareketleri, günlük hayatta yaşadığımız sıradan görsel ve diyalogları beraberinde getirerek bize bu çalışmada sorgulama eylemine kapı açacaktır.

Anahtar Sözcükler: Örgütlenmek, gündelik hayat, aykırılık, Kent

CITY AND PROCESS IN THE CONTEXT OF VISUAL DIARIES

Supervisor: Doç. Zuhall Baysar BOERESCU

Author: Güray UYGUN

ABSTRACT

The inner dimension of the research, which is initiated under the name of "City and Process", aims to reflect an already accepted life order and cultural accumulation and its effects as the spiritual congestion of the urban people. These framing and monotonous tones are widely included in the research as different sources of individual life mirroring person's resume life. While the Works are produced around daily compositions is a diary book. In the research "City and Process" continues the research process without being bound to a limited concept. Studies on these compositions without borders; When the pieces are produced around the daily life, a diary constitute the starting point of that daily compositions. By combining the daily life reflections with the main subjects of the space with plastic values, it will also examine the psychological reflections about the subject-space.

While the research, which begins from the articles of the journal, conveys the object-space relations in the life of the individual with artistic expressions, the observation starting within the living space of the subject goes from the local of the universal dimension and the society which is created by the city today is researched. With time, the color and dimension of this study was observed in the spaces. The contradiction of being the same in the living space, rules, questions and answer illustrate a life style that is solved. The social movements, which come to light together in a contradiction, will open the door to the act of questioning by bringing the ordinary visual and dialogues that we live in daily life.

Keywords: To organize, daily life, contradiction, city

İÇİNDEKİLER DİZİNİ

ÖZ	i
ABSTRACT	ii
İÇİNDEKİLER DİZİNİ	iii
GÖRSEL DİZİNİ.....	iv
GİRİŞ	1
1.BÖLÜM: KENT KAVRAMINA TARİHİ BİR BAKIŞ.....	14
2.BÖLÜM: TÜKETİLEN MEKÂNLAR.....	18
3 BÖLÜM: KÜTLENİN HİKÂYESİ.....	22
SONUÇ.....	46
KAYNAKLAR.....	47
ETİK BEYANI.....	49
ORJİNALLİK RAPORU.....	50
ORIGINALITY REPORT.....	51
YAYIMLAMA VE FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI.....	52

GÖRSEL DİZİNİ

Görsel1.. AraGüler.Haliç.1956.Erişim:05.07.2019. https://www.kisa.link/LW9g	4
Görsel 2. Güray Uygun, site sınırları 2019.	5
Görsel 3. Güray Uygun, site sınırları 2019.	6
Görsel 4. Güray Uygun site sınırları 2019.	7
Görsel 5. Nuri Bilge Ceylan. Ev, tren ve deniz. Üç maymun 2008.Erişim:05.07.2019. https://www.kisa.link/LW9h	8
Görsel 6. Edward Hopper, “Automat”, 1927.Erişim: 06.07.2019. https://www.kisa.link/LW9e	9
Görsel.7. Güray Uygun2018. İsimsiz.....	10
Görsel8. Edward Hopper “Deniz tarafındaki Odalar” 1957.Erişim.07.07.2019. https://www.kisa.link/LW9j	11
Görsel.9 Charles Demuth Benim Mısır’ım 1927.Erişim:07.07.2019. https://whitney.org/artists/344	12
Görsel 10. Charles Demuth Modern rahatlık 1921.Erişim.06.07.2019. https://whitney.org/artists/344	13
Görsel 11. Güray Uygun isimsiz,.....	14
Görsel 12. Güray Uygun isimsiz	15
Görsel 13. Güray Uygun isimsiz.....	16
Görsel 14. Güray Uygun isimsiz.....	17
Görsel 15. Güray Uygun isimsiz	18
Görsel 16. Güray Uygun isimsiz.....	19

Görsel.17. Güray Uygun. fotoğraf içerisinde tuval.....	20
Görsel.18 Güray Uygun. Nalbur dükkânı.....	21
Görsel.19. Güray Uygun. isimsiz.....	22
Görsel.20. Güray Uygun. isimsiz. ,.....	23
Görsel.21. Güray Uygun. isimsiz.	24
Görsel.22. Güray Uygun. isimsiz.....	25
Görsel.23. Güray Uygun. isimsiz.....	26
Görsel.24. Güray Uygun. isimsiz.	27
Görsel.25. Güray Uygun.isimsiz.....	28
Görsel.26. Güray Uygun. İsimsiz.....	29
Görsel.27. Güray Uygun. İsimsiz.....	30
Görsel.28. Güray Uygun. İsimsiz.....	31
Görsel.29. Güray Uygun. İsimsiz	32
Görsel.30. Güray Uygun. İsimsiz	33
Görsel.31. Güray Uygun. İsimsiz	34
Görsel.32. Güray Uygun. İsimsiz.....	35
Görsel.33. Güray Uygun. İsimsiz	36
Görsel.34. Güray Uygun. isimsiz.....	37
Görsel.35. Güray Uygun. isimsiz	38
Görsel.36. Güray Uygun. isimsiz.....	39
Görsel.37. Tomas Sanchez Golgotha'nın Güneyine doğru 1994.Erişim: 07.07.2019. https://www.kisa.link/LW9k	40

GİRİŞ

Bu araştırma, tamamen mekân içerisindeki karşılaşmalardan üretilen, yazılı ve görsel kompozisyonlardan oluşmaktadır.

Her bir sanat çalışmasında, kişinin kendinde aradığı bir aidiyet duygusundan yola çıkıldığı düşünülür. Bir boşta kalma hikâyesinin temellerine doğru giden bu yolun çıkış noktasının kent ve sürecinden oluştuğu düşünülmüştür. Bu süreç içerisinde, yeni bir kompozisyon beklentisinden çok, farklı bir düşünceye, yeni bir harekete sebep olacak mekânlar özellikle irdelenmektedir. Görsel notlar ile hikâyenin parçalarını tamamlayan kent günlükleri, yöneltilen bir soruya cevap değil, özünde soruyu sormaya yöneliktir. Araştırmada ağırlıklı olarak irdelenen mekân kelimesi, varlıkların belirli ihtiyaçları doğrultusunda içerisinde, tez kapsamınca kendi tanımını oluşturmaktadır. Toplumların ihtiyaçları tarafından çevrilmiş mekânların zaman içerisindeki değişimleri; hikâyede kompozisyon biçimlerini yaratmıştır.

Görsel günlükler altında devam eden birçok çalışmanın arka planında hep bir özne saklanmaktadır. Bu özne, araştırma içerisinde bir metafor olarak devam ederken, bazen de bir otobiyografi içerisinde, (eskiz defterleri, kent günlükleri gibi...) verilmek istenmiştir. Bu mekânlar içerisinde, çoğu zaman kişisel varoluşsal süreç yansıtılmaktadır. Nesne ve mekân kavramlarından yola çıkılarak sorgulanan birçok kompozisyonda sadece dışarıdan gözlemlenebilen görsel ve yazınsal yorumlar aktarılmak istenmiştir. Günümüzde, hızla değişen mimari ile oluşturulan beton yapılar, bireyin kendi sınırlarını belirleyerek özel yaşam alanını olduğu gibi yaratmaktadır. Bu yapının biçimsel çeşitliliği maddi hayata dayanarak, toplumları da belli sınıflara yerleştirmektedir. Beton yapılarının çevresinde tasarlanan nesnelere ve gelişen olaylar bize kitle hakkında da belirli ipuçları vermektedir. Araştırma içerisinde, birey yaşamına yönelik ele alınan tüm diyaloglar, nesne ve mekân ilişkileri gibi bu tür izlenimler, güçlü referanslar sağlayarak süreci genişletmektedir. Bazı çalışmalarda nesne ve kompozisyon yorumları, mekânla bağlantısız gibi görünebilir, fakat bunun çalışmada ağırlıklı olan noktası, öznenin mekân içerisinde gelişen karşılaşmalarının biriciklik anını betimleme çabası olmaktadır.

Kompozisyonda çözümlenen nesne imajları, olduğu gibi kopyalanmamakla birlikte "Kent ve Süreci" adı altında sürdürülen araştırma bir hikâye bazında toparlanarak, yazılan ve gözlemlenen tüm görsellerin birikimleri, plastik değerler ile ele alınmıştır. Bu plastik değerlerin büyük çoğunluğu mekân içerisindeki öznelere diyaloglarından oluşmaktadır. Araştırma içerisinde sıklıkla karşılaştığımız "süreç" kelimesi de bireyin kent yaşamında karşılaştığı sıkıntıların görsel hikâyelerini sergileyen bir zaman ifadesi olarak kullanılmaktadır. Karşılaşmalar esnasında, mekanın biricikliği ile (ani bir görsel, fikir aydınlanmasının birleşmesi de diyebiliriz.) cereyan eden düşünce, hızla not edilerek, zihinde canlanan kaos parçacıklarının gözlemlenen özne tarafından yazıya tam anlamında yansımadağı görülmüştür. İmgeleri dikkatlice anlamlandırma ve sabırla sindirme sonrasında çıkan deneyim, sanatsal ifadeler ile buluşturularak, bir anlam bütünlüğü aranmıştır. Hep bir tedirginlik içerisinde keşfedilen, mekânların bir tür enerjileri olduğu hipotezi savunulur. Kompozisyon oluşturma ve bu notları sürekli bir soru biçiminde sorgulama eylemi devam etmektedir. Bireyin çevre ile olan ilişkisini kapsayan, yaşam alanını oluşturan beton kütlelerinden, kullanılan nesnelere kadar yayılan duygusal yoğunluğun verdiği tutkuyla mekânlar incelenmiş; bulunduğu yaşam alanını tüketen bireylerden topluma, yerellikten evrenselliğe giden geniş bir kavram üzerinde çalışmalar üretilmiştir.

Araştırma kaynaklarının büyük bölümü, genellikle ufak nüfuslu yerleşim yerlerinde geçen diyalogların, mekânla bütünleşen referanslarından oluşturmaktadır. Kent günlükleri ilk olarak 'burada', kişisel yaşam alanının çevresinde başlamıştır. Kentler arasında gidip gelen yolculuk ile mimari ve toplum yapısı içerisinde birçok kıyaslama da yapılmıştır. Böylece kent kavramını içine alan, yaşama dair her şey, süreç içerisinde önemli olmaktadır. Ufak nüfuslu yerleşim yerlerinde her bir hareket ve sözcüğün insan ilişkilerine yansıyan sarsıcı bir etkisi olduğu düşünülmüştür. Ancak bu bilginin aksine bu günlük diyalogların ana kentler de daha kısa, net bir cevap-sonuç ilişkisine bağlandığı saptanmıştır. Bu tür yararlanılan kaynaklar ve referanslar ile üretilen çalışmalar belli bir sonuca yaklaştığında, bu cevapların bir sonraki fikrin sınırında kaldığı görülmüştür. Tek bir tuval üzerinde temsil edilen nesne ya da sergilenen şey, devamında sürekli yeni formlar isteyerek, gözlem, fotoğraf, video ve birçok nesne yardımları ile devam eden tüm bu araştırmalar, bize kent yaşamının bütünlüğünü sorgulatmayı amaçlamaktadır.

BÖLÜM 1: KENT KAVRAMINA TARİHİ BİR BAKIŞ

Neolitik dönemden bu yana kentler, varoluş amacını sürdürülebilirlik doğrultusunda, bir alıp verme ilişkisiyle gelişen, nüfusu, kültürü ve sanayisi ile her coğrafyada neredeyse aynı anlamlara gelerek bugün klasik bir tanım oluşmaktadır. TDK 'ya göre Farsça da, şehir sözcüğünün Türkçe karşılığı olan kent, birçok sınıfsal, kültürel, ayrı görüşlerin bir arada (çoğunlukla çatışma halinde olduğu) toplumun ihtiyaçları doğrultusuyla kendi sınırları içerisinde gelişmeye devam etmektedir.

Kent, sınırları ile çevrili bir yerleşim alanı olmakla birlikte bu sınırların bir bütünden özneye doğru daralan çizgisi birçok sınıfsal ayrılıkları gözeterek devam etmektedir. Bugün bu oluşumun, sanayi, bilim ve teknoloji gelişimi ile hem öznenin kendi yaşam alanında, hem de zamanla bir kitle halini alan etkileri birey-toplum ilişkilerinde karşımıza çıkmaktadır. Kendi yaşam alanı içerisindeki birey, zamanla ev içerisindeki nesnelere ile bir bağlantı içerisinde olmaktadır. Yani öznenin zamanla yarattığı kendi alanı, onu birebir yaşamda temsil eder. Bugün bu öznel yaklaşım birçok sanat kuramcısı tarafından kabul edilmektedir. Geçmişten günümüze incelenen mekânların ana öznesi, daima insan olmuştur. Bir bunalım ile ruhsal sıkışmışlığın içinde var olma bilincinin zorluklarıyla karşılaşma eylemi, bireylerin zorunlu ihtiyaçları doğrultusunda gelişmiştir. Bugün bu ihtiyaçlar doğrultusunda kent, 21.yüzyılda 'da artık kendi insanını üretmektedir. Bir göç coğrafyasında bulunduğumuz için tekrardan öznel bir yaklaşımla vurgulayacak olursak, "boşluk hikâyesini" en yoğun şekilde tecrübe eden, kasaba insanı olmaktadır. Bir amaç doğrultusunda kendini kent yaşamının içinde bulan özne, gününü kotarma telaşının yoğunluğu ve stresi içine girer. Bu etkileşimin, en yoğun çıkış noktası İstanbul şehri olmaktadır.

Görsel 1: Ara Güler. Haliç. 1956 <https://www.kisa.link/LW9g>

İstanbul şehrinin akılda siyah beyaz fotoğraf algısı bıraktıran sayılı şehirlerden biri olduğunu neredeyse hepimiz biliriz. Ara Güler'in fotoğraflarında bir yüzyıla ayna tutan, hızla değişmekte olan bir İstanbul görmekteyiz. 20 yy. önemli kent arşivini barındıran Ara Güler'in resimlerinde, öznenen çok sanki İstanbul'un hüznü de anlatılır.

Bu hüznün, hızla değişen mimari ve çoğunlukla bastırılan kültür ve kimlikler gibi birçok nedenden olduğu varsayılır. Türkiye arşivlerindeki mekân, çoğunlukla İstanbul şehrinin fotoğraflarıdır. (Görsel.1.)'e baktığımızda gündelik hayat mücadelesi başlığı altında bir kompozisyon görürüz. Fotoğraftaki ilk izlenim kesinlikle kadrajındaki hareketliliktir. Birkaç dakika sonra figürün elindeki poşet teslim edilecek ve denizde seyir halinde olan sandallar hızla kadrajdan ayrılacak gibidir. Bu fotoğraf, (Görsel.1) İstanbul şehrinde patlayan bir işçi hareketliliğinin en yoğun olduğu dönemlerden birinde çekilmiştir. Bu hareketlilik kent ile ilgili tüm dinamiklerde görülmektedir. Bu değişimin çoğunlukla büyük ölçekli bir yıkım şeklinde olmuştur. Bu yıkım, beraberinde bireyleri sınırlar içine alan yeni modern yapılaşmaları getirmiştir. Bugün bu insan ilişkilerinin daha çok bireyselleştiği,

diyalog ve bağlantıların tamamen sonuç ilişkisine dayalı olduğu bir kent görülmektedir.

Geçmişten bugüne sürekli bir devinim halinde olan kent, değişen tüketim şekli ve mimarisiyle artık 21.yy'da kendi toplumunu yaratmaktadır. Oluşan bu toplumda tüketim kavramı da değişmiştir. Mekân ve insan ilişkilerinde sürekli bir şeyleri tüketmeye dayalı bir ihtiyaç başlamıştır. Kişisel bir düşünce doğrultusunda giden konuyu tekrardan bir araştırma içerisinde ele alırsak, bu tezde kent insanın psikolojik yansımaları, günce notlarıyla birleşip, plastik değerler ile kaynaklar doğrultusunda desteklenecektir.

Genel bir tanımla ele alınan bu mekân kavramının, kültür, sınır, özne ve nesnelere arasında önemli ölçüde bağlayıcı unsurları olduğu söylenebilir. Nesne ve birey ilişkisinin ağırlıklı olduğu bu araştırmada, kültür kavramının da kent toplumu içerisinde önemli bir yeri olmaktadır. Kültür, bir toplumun maddi ve manevi olarak tüm birikimlerini göstererek, geçmişinden bugüne düşünce, mimari, geleneği ve sanatı ile bir milletin temsili haline gelmektedir.

Mekân, kültür, nesne ve birey ilişkilerinin en yoğun karıştığı bu alanın belirlenmesinin, araştırmada açıklayıcı bir yeri olacağı düşünüldü. Bugün bu coğrafyada bu yoğunluğun en hararetli olduğu mekân, Esenler otogarıdır. Türkiye coğrafyasının farklı yerlerinden yoğun bir göç alan bu mekânda en önemli şey bir alıp verme sirkülasyonudur. İstanbul Esenler otogarının toplum ilişkilerinde bağlayıcı bir etkisi vardır. Birçok kavrama kapı açan bu bağlayıcı mekân, beraberinde bir hüznün duygusu ile yol kültürünü de düşündürmektedir. "Yol" kavramı kent yaşamındaki bireyin ayrılmaz bir parçasıdır. Kişi bir vasıta ile yolculuk ederken kendini yoğun bir düşünce içerisinde bulur. Kişi, gelecekteki tüm beklenti ve arzularını aynı hız ve ses tonlarında seyreden bir araç içerisinde planlar. Kişide başlayan kent sıkıntısının temelleri bu noktada başlamaktadır. Kişi bir yol içerisinde seyrederken aynı zamanda kendine yeni bir yol açma, yani yeni bir başlangıç heyecanı da yol boyunca devam etmektedir. Özetle vurgulayacak olursak, Esenler Terminali, Türkiye de oluşan bir kentleşmenin başlangıç noktası olmaktadır.

Terminal içerisindeki birçok görsel ve yazınsal ifadelerin sınırlı alanlara sıkıştırılmış görünümü, bize mekândaki geçiciliğin oldukça hızlı olduğunu, birey ilişkilerinin tamamen ezberlenmiş diyaloglardan oluştuğunu anlatır. Daimi bir hareket içerisindeki bu otopark Türkiye’de yapılaşan kent yaşamının temeline ayna tutar. Mekân (yaşam alanı) ne kadar daralır, birey ilişkilerinin de o ölçüde daraldığını, tamamen bir alıp verme arzusu içerisinde devam ettiğini görürüz. Bu alıp verme ilişkilerindeki sınırı, yazılı tabelalar, renk algısı ile kapatılan levhalar oluşturmaktadır. Bu tür önlemler yabancı insan algısının, güvenli iletişimini temsil etmektedir.

Öncelikle özne yaşamındaki “Sınır” kelimesi, birçok ortak konuda ele alındığı gibi (bireyler arası düşünce, var olma alanları, kendi kuralları ve doğruları arasında vb. gibi) telaffuz edilen bu kelimenin kısa bir tanımını yapacak olursak, “Sınır” bir nevi ölçü anlamına gelmektedir. Evrende her şeyin bir sınırı ve sonu olduğu kabul edilir. Bilginin ve doğrunun sınırları olmadığı bugün bilinmekte olduğu gibi, yaşam içerisindeki her şey bu sınırlama içerisinde girmemektedir.

Görsel 2: Güray Uygun. Site Sınırları. 2019. Fotoğraf

Görsel 3: Güray Uygun. site sınırları. 2019. Dijital

Kent kavramında bir düşünce anlayışını anlamlandırmak için irdelenen “Sınır” kelimesi, özne yaşamında hem somut hem de soyut bir biçimde yer almaktadır. Kendi alanını tanımlayan varlık, bir endişe içerisinde kendi yöntemini kullanarak alanını belirlemektedir.

Bu yöntemler alt sayfada görüldüğü gibi (Görsel.2.), (Görsel.3.), yazılı veya biçimsel nesnelere olmaktadır. Net bir tanımlamaya girmeden, kent yaşamında kabul görülen doğrular ile her bir düşünce ve fikir savunmasında otorite bir azınlık olduğu söylenebilir. Bu düşünce içerisindeki özne, sınırını her defasında daha da daraltarak doğru ve güvenli yaşam biçimini arzulamaktadır.

Görsel 4: Güray Uygun.Site sınırları. 2019. Dijital fotoğraf

Eski insanların inşa ettiği taş yapılar ve çitler, vahşi doğadan korunma ihtiyacı içerisinde oluşturulmuştur. Artan nüfus ile birçok ihtiyacın temelini atan insan topluluğu da can ve mal güvenliğinin tedirginliği içerisinde girerek devasa boyutlarda surlar oluşturmuştur. Kütleli bir mimariden evrilen bu yapılaşmalar günümüzde sadece bir tarihi eser olarak kalmasının yanı sıra, bugün bu sınır ve güvenlik olgusu kâğıt üzerinde belirli kuralları ile de yer almaktadır. Kent yaşamına dönecek olursak bir alt sayfada yer alan sınır kavramının (Görsel.4) de görüldüğü gibi kent yaşamında minimalist bir hal aldığı saptanmaktadır. Zamanla hacim ve kütleli biçimi değişen bu geniş ve devasa sur yapıları, günlük hayatta özenle seçilmiş parlak ve seçici renklerde olduğu gibi (Görsel.3) sınır kavramını yazılı ifadeler ve renklerin oluşturduğu psikolojik etki ile korumaktadır. Site çevresini çeviren gür yeşilli ağaçların düzenli bakımları ile oluşturduğu duvar formu (Görsel.4), yabancı insanların mekâna girmesinin yasak olduğunu modern bir dil ile ifade etmektedir. Aynı zamanda, güvenlik kamera uyarı levhasının, yerleşim

yerini çevreleyen bir beton duvardan daha büyük bir etkisi olduğu düşünülmektedir. Modern zamanda “sınır kelimesi” her hangi bir sözlü veya çaba uygulamadan, mekân içerisindeki formu ile görevini yerine kuşkusuz getirmektedir. Bu tür uyarı levhalarının coğrafi kültürüne göre anlam ve biçiminin de değiştiği görülmektedir.

Coğrafi koşullar kültürel değişimlerde önemli bir rol oynamaktadır. Rutubet ve nem oranı fazla olan bölgelerdeki binaların görsel izlenimini, çoğunlukla sıvaları atılmış bitişik yapılardaki bloklar oluşturmaktadır. Aynı zamanda bu bölgelerin istihdam yoğunluğu da esnaf kitlesinden oluşmaktadır. Nüfus yoğunluğu artıkça bu yapıların tek düze tonlarda kotarılması ve katlarındaki artış beraberinde sınır tanımayan pazarlamasını da getirmektedir. Yeni kurulan yerleşim yerlerinde yapılan köprüler, alışveriş merkezleri, devasa boyutlardaki reklam panoları gibi, doğacı reklam afişleriyle belli sayılardaki kitlenin algı kotarma durumu hedeflenir. Buradaki reklam stratejisini halkın refah düzeyine göre planlamalar gerçekleştirilmektedir. Örneğin toplu taşıma araçlarının etrafında konumlanan reklamlar belli bir kitleye hitap eder. Bir plaza dairesinin satış reklamı, otobüs camları yerine refah düzeyi daha yüksek bölgelerde ve boyutları oldukça geniş reklam panolarında sergilenmektedir. Özetle vurgulayacak olursak, modernlik içerisindeki bu değişim, kent insanında bir umursamazlık duygusunu da beraberinde getirmektedir. George Simmel’ in de dediği gibi;

Kent bir kimseye, komşularına karşı mutlak kayıtsızlık imkânı sunar- sadece yakın çevresinde yaşayanlara karşı değil, günlük etkileşim içerisinde karşılaştığı herkese karşı. Potansiyel etkileşim kaynağı olan kalabalıklar karşısında birey, bir kendini koruma biçimi arar. Buda kent sakinlerinde kayıtsızlık biçiminde kendini gösterir. (G. Simmel. 2003, s.51)

Araştırmanın çoğunlukla mekân ve birey arasında gelişen görsel ifadelerle dayandığını bir kez daha vurgulamak yerinde olacaktır. Bu tez kapsamında yapılan eserler, tamamen tesadüfî bir şekilde karşılaşılan günlük kadrajlardan oluşmaktadır. Kompozisyonlar, birey yaşamında gereklilik arz eden nesne ve yaşam alanının ayrılmaz bütününe odaklanır. Bu alanda gelişen diyalogları, iyi, kötü veya ahlak açısından kesinlikle ayırmaksızın hepsini kabul edip inceleyerek, kent yaşamının tüm ayrıntılarını sorgulamaktadır.

Kent günlüklerinden, plastik değerlere aktarılan kompozisyonlar doğrultusunda devam ederken, kaynak ve referans alınan çalışmalarımın önemli bölümünü Nuri Bilge Ceylan'ın filmleri oluşturmaktadır.

Yönetmenin, sürekli bir psikolojik kaygı içerisinde olan karakterleri ve mekân içerisinde kurguladığı hikâyeleri, tez süresince üretilen bazı işlere ilham kaynağı olmuştur.

Nuri Bilge Ceylan'ın "Ev, Tren ve Deniz" isimli (Görsel.5) fotoğraf çalışmasını görmekteyiz.

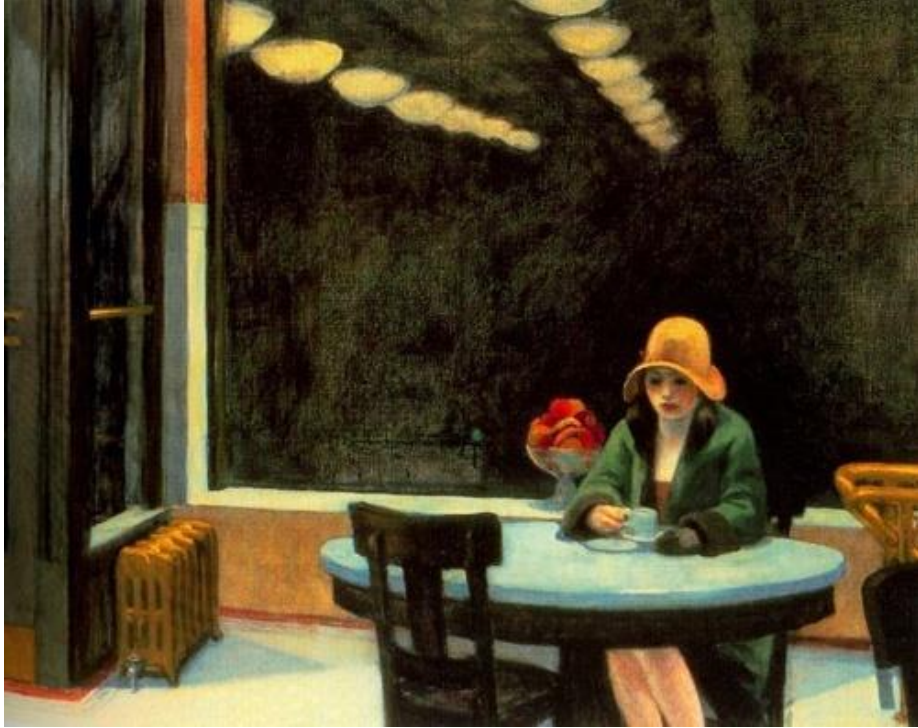

Görsel 5: Nuri Bilge Ceylan. Ev, Tren ve Deniz.  Maymun 2008 <https://www.kisa.link/LW9h>

Nuri Bilge Ceylan'ın " Maymun" adlı eserinden alınan, fotoğraf kadrajı içerisindeki tüm görsel elemanlar, bireyin duygusal sıkışmışlığını bir bütün halde kompozisyonda yansıtıyor gibidir. (Görsel.5) Tel rgler arkasından seyreden tren, tamamen yerleşmiş bir düzenin arasına girip, varoluşsal amacını çoktan kaybetmiş bireylerin arasında ani bir aydınlanma yaratmaktadır. Kapalı bir alan içerisinde evin çürümekte olan formu, bireyin içine kilitleyip kaldığı yaşam biçimini anlatır. Tüm manzarada tek çıkış yolu olarak gösterilen deniz izlenimi, birey ve manzara arasında kalan izleyicisine sorular sordurmaktadır. Bir çıkmazın, çoktan kabullenilmiş bir yaşam biçimini örnekleyen fotoğraf (Görsel.5) araştırma içinde irdelenen, kentin zamanla otomat bireyler yarattığı düşüncesini de içine alarak tez süresince tutulan kent günlüklerini desteklediği düşünülmektedir.

Video ve fotoğraf başlığı altında verilen örneklerden sonra, insan hayatını konu alan Edward Hopper'ın eserlerinin de "kent ve birey" hikâyelerinde açıklayıcı bir örnek olabileceği düşünüldü. 19.yy'dan bu yana birçok sanatsal ifade ile ele alınan kent insanını, duvarlar arasına sıkışmış olan duygu ve sürecini en iyi yansıtan sanatçılardan birinin Edward Hopper olduğu düşünülmektedir.

İki farklı sanatçıdan verilen örnekler ile kasvet yoğunluğu içerisindeki manzara hedeflenerek birey psikolojisine vurgu amaçlanmıştır. Renk ve atmosferin, izleyen kişi arasında büyük bir empati duygusuna neden olduğu savunulur. Nuri Bilge Ceylan'ın fotoğrafında gördüğümüz karamsar, kapalı havada duran figür, filmin içeriği hakkında bize ipucu vermektedir. Fakat aynı kasveti taşıyan Edward Hopper'ın eserinde ki kompozisyon kurgusu, izleyiciyi canlı renkleri ile merkezdeki figüre odaklamaktadır.

Görsel 6: Edward Hopper, "Automat", 1927 (Tuval Üzerine Yağlıboya,53x45cm)
)<https://www.kisa.link/LW9e>

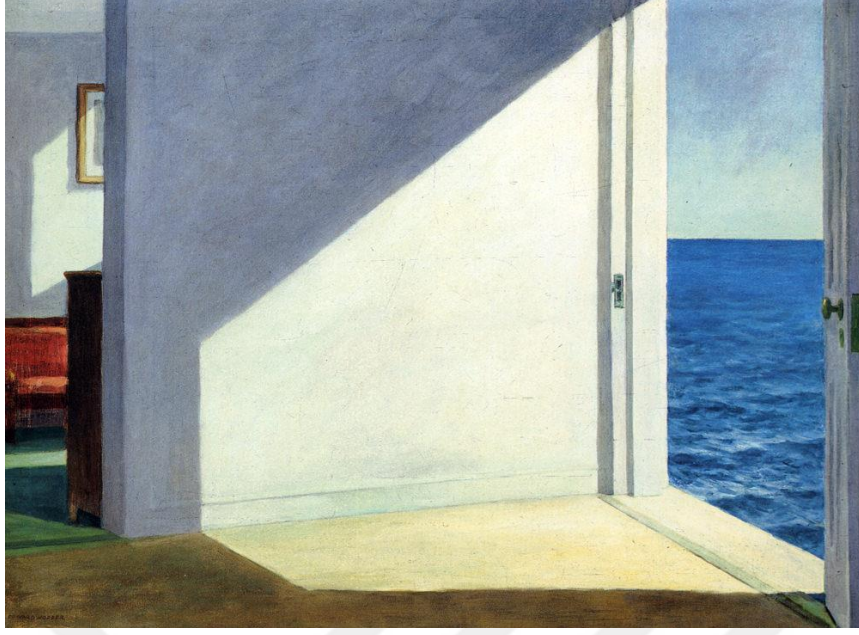
Edward Hopper'ın çalışmalarında ağırlıklı olarak kent insanını görürüz. Sürekli bir sıkıntı içinde olan figürlerin, realist bir akılla plastik değerlerde ifade bulması aynı

zamanda o dönemin kent anlayışına ayna tutar. Tez kapsamında yapılan, kent insanı olarak tasvir edilen çalışmalarda (Görsel.6 ve Görsel.7) varoluşsal amacın mekân içerisindeki bütünleşme çabası, plastik değerleri ile vurgulanmaktadır. Özenle seçilmiş sarı bir şapka, yeşil palto ve çıkartılmamış bir eldiven. Görsel.7'deki yoğun karanlık ışığın mekânda odaklanan figüre dikkat çekmesi durumunda kompozisyon bize, kent insanının yalnızlığı hakkında belirli ipuçları göstermektedir. Detaylı bir tanımlamaya girmeden alt sayfada yer alan Görsel.8'e dönecek olursak; mekân ve figür ile bütünleşmiş kompozisyonun soğuk renkleri, modern kent anlayışındaki bireyin mekân içerisinde psikolojisini sorgulamaktadır.

Görsel 7: Güray Uygun. İsimsiz. 2018. (Tuval Üzerine Yağlıboya, 20x30 cm)

Mekân ve özne ilişkisini bir bütünde toplayacak olursak, Hopper'ın Görsel.8'deki çalışmasına göz atmakta fayda vardır. Bu eserde duvar, ışık ve denizin kompozisyondaki bütünlüğü, 19.yy kent insanının yaşam profilini anlatmaktadır.

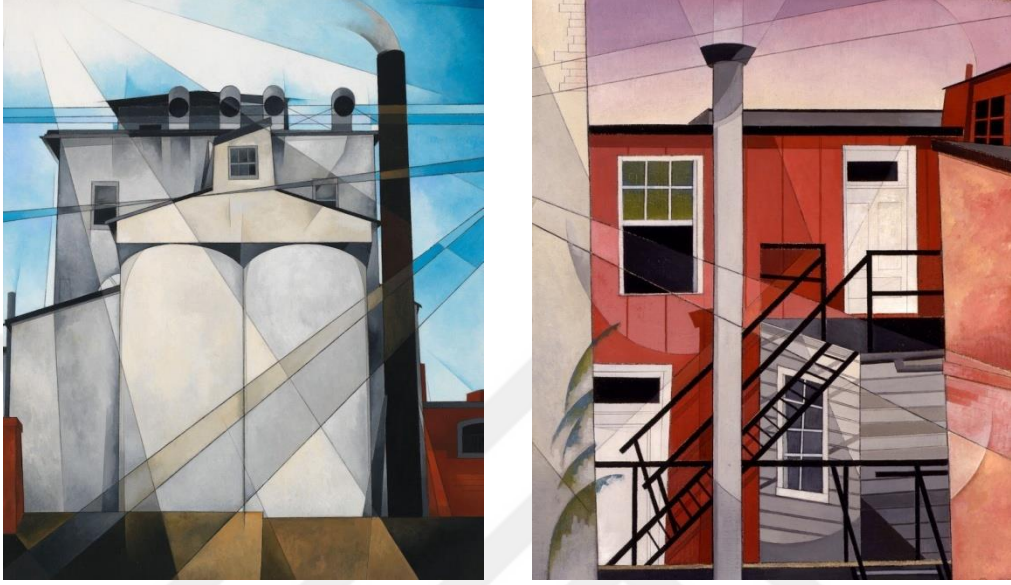
Görsel8: Edward Hopper. Deniz tarafındaki Odalar'. 1995. (Tuval Üzerine Yağlıboya 40x50 cm)
<https://www.kisa.link/LW9j>

Edward Hopper'ın "Deniz Tarafındaki Odalar" adlı eserinin, mekân ve kütle bakımından incelenilen konuyu desteklediği düşünülmektedir. Renklerin oluşturduğu perspektifte, manzaranın özgürlük hissine açılan kapısını görmekteyiz. Bir melankoli simgesi olan denizin, yaşam alanı ile birlikte betimlendiği bu eserde, dikkati duvara vuran gün ışığı çekmektedir. Renk ve görsel kompozisyonla betimlenen bu sessizlik içerisindeki boş mekân, insan hayatındaki duygusal yoğunluğu çağrıştırmaktadır. Işık, mekân ve düz tonlarda kotarılan biçimler 20.yy da kent insanının yaşam güncesine farklı bir kadrajdan bakmaktadır.

Tez kapsamında yapılan çalışmaların bir kısmında, genel olarak vermek istenilen izlenim sarı ve parlak tonlarda sorgulanmaya açık kompozisyonlar olmuştur. Ayrıca üretilen çalışmalarda, ışık olgusunun, kullanılan tüm yazınsal ifadelerden güçlü olduğu savunulmaktadır. Duvar imgesinin boşluğunu dolduran nesnelerin izleyicisine anlatmak istediği konu haricinde, kompozisyonlarda oluşturulan renk kontrastları izleyiciyi sorgu eylemine götüren ilk izlenim olmasını amaçlamaktadır.

Kaynak alınan birçok çalışmada özgürlük ve esaret duygusu arasında gidip gelen, bir boşta kalma duygusu görebiliyoruz. Charles Demuth'un "Benim Mısır'ım"

1927(Görsel 9) ve “Modern Rahatlık” 1921 (Görsel 10) eserlerinde bir kent bireyini temsil ettiğini, yaşamında karşılaştığı hastalık ve sıkıntılarını plastik değerlere taşıdığı için araştırma içerisine eklenilmesi doğru olacaktır.

Görsel 9: Charles Demuth Benim Mısır'ım 1927 (Tuval Üzerine Yağlıboya 50x65cm). **Görsel 10:** Charles Demuth Modern rahatlık 1921 Tuval Üzerine Yağlı boya 50x65cm)

<https://whitney.org/artists/344>

Charles Demuth, özel hayatındaki kaygıları neredeyse tüm eserlerine taşımıştır. Sanatçının kendi yaşamında oluşan sınırlara karşı yaratmış olduğu Görsel.9 ve Görsel.10'daki kompozisyonların alt metni, sanki kent yaşamındaki sıkıntılara bir temsil olmaktadır. Binaya vuran ışık üzmelerinin, dünyevi eşyalara bir gönderme olduğu, bacalar ve kulelerin özellikle betimlendiği eserlerde, hızla gelişen kent motiflerinin sanatçıda bir esaret duygusuna yol açtığı anlatılmaktadır. Çalışmanın kendi içerisinde kurmakta olduğu bağlantılardan ayrı olarak, eserin yoğun açık tonlardaki oluşumu öznedeki düşünce etkisini en iyi şekilde verebilmektedir.

Verilmiş olan sanatçı ve eser örneklerinden sonra Kent günlükleriyle başlayan araştırmanın, plastik değerlerdeki ifadeleri tez kapsamında incelenmiştir. Kendine var olma alanı arayan kentleşmiş bireylerin, yaşam alanlarındaki mekân-nesne

ilişkileri sorgulanarak, her bir çalışmada soru eylemine referanslar aracılığıyla devam edilecektir.

BÖLÜM 2:TÜKETİLEN MEKÂNLAR

Mekânda karşılaşılan görsel kompozisyonların temelini oluşturan bazı formlar, boyut ve yer olarak plastik değerler ile ele alınmaktadır. Gökyüzünün doğal seyri, bulutların zıtlık dağılımı, tuval üzerindeki fırça izlenimleri, bulanık bir bakış açısıyla bakan, gündelik sorunlar yaşayan kişinin düşünce üzerindeki sıkıntısını, o anki görüntünün hikâyesini, göstergenin içerisine giren kompozisyonlar temsil etmektedir. Konusu içinde sürekli devamını isteyen görseller, özel yaşam alanları güncelerinden seçilen yine rastlantısal bir kadraj ile betimlenerek, hikâyedeki öznenin gündelik bir kısmına, hem de bulunduğu kent sıkıntısını sorgulamaktadır.

Araştırmanın çoğunluğunu oluşturan günce ve kompozisyonlarda, kentin her izlenimini belleğine not eden, sorgulayan bir özne çalışmalarda kendini göstermektedir. Oluşturulmak istenilen kent hikâyelerinde zamanla durumu birebir deneyimleyen özne kent yaşamının enteresan kadrajları içerisinde var olabilme kaygısını sorgular.

Günlük hayatta karşılaşılan kent görsellerinin, hikâyede yoğun alt yapıları desteklenmeyebilir. Fakat bir başka kavram yolunu açıp temelde yatan düşüncenin devamını getirmektedir. Sürekli imgelerle bir karşılaşma hali, bize kent ve özne hakkında bir izlenim bırakmaktadır. Bu durağan konumda olan nesne ve görsellerin kent öznesinde açıklayıcı hikâye örnekleri aşağıda belirtilen Görsel.11, Görsel.12, Görsel.13'deki çalışmalar ile betimlenmiştir. Kadraj içerisindeki bir yazı veya sökülmüş bir broşürün duvarda yarattığı zıtlık yoğunluğu gibi, çoğu zaman karşılaşmalardan meydana gelen bu etkileşimler, bir sonraki hikâye bölümüne kapı açmıştır. Genel olarak çalışmalarda tekinsiz, ıssız bölgeler, ara sokaklar gibi bir izlenim görülmektedir. Bu betimlemeler içerisinde vurgulanan duvar, beton motifleri aynı zamanda kent bireyinin otobiyografisine ayna tutmaktadır.

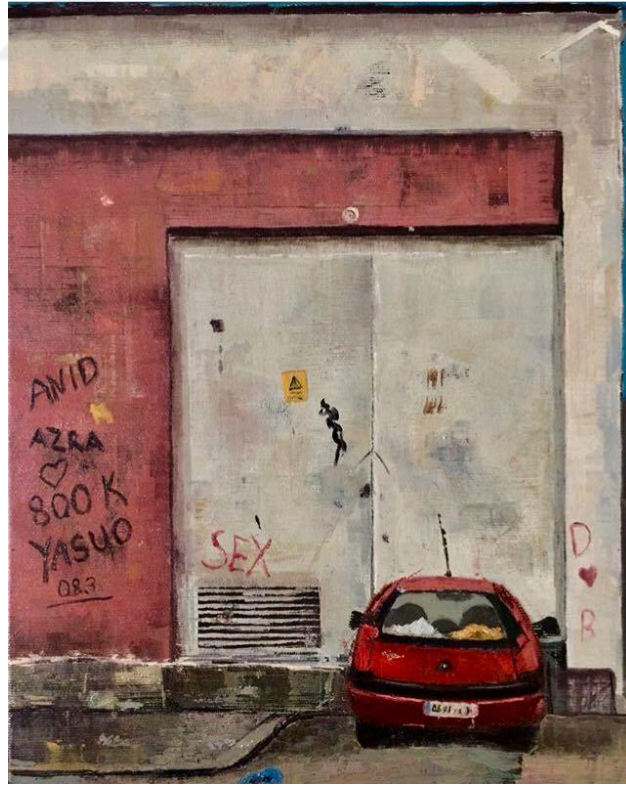
Temellinden hasarlı, çoktan kabullenilmiş yaşamlar, kent bireyinin bir parçası olan beton formları ile aktarılmaktadır. Bu beton formlar arasında yazınsal ve görsel ifadeler, toplumun bir bütününü temsil ederek(ilan, broşür, panolar gibi) tüm kent sınıfını da bir arada toplamaktadır. Bu tekinsiz mekânlarda ki yazılı ve görsel ifadeler, toplum yaşamında sert sınırları oluşturarak, aynı zamanda bu sınır kavramına yaşam alanları içerisindeki nesnelere eşlik etmektedir. Zorunluluk içerisinde ziyaret edilen bu tür mekânlarda, (Esenler Terminali) insan diyaloglarından daha çok görsel, yazınsal ifadeler karşımıza çıkmaktadır.

Görsel11: Güray Uygun. İsimsiz. 2018. (Tuval Üzerine Yağlıboya,20x30cm)

Görsel12:Güray Uygun, isimsiz, 2018, (Tuval Üzerine Yağlıboya, 110x120 cm)

Görsel 13: Güray Uygun, isimsiz 2018, (Tuval Üzerine Yağlıboya, 30x40 cm)

Mekân ve özne karşılaşmasını detaylandırmak için, kent günlüklerinde verilen “sınır ve mekân” başlıklı bir örneğe bakacak olursak;

A4kâğıt malzemesi üzerine yapılmış bir eskiz ile kırmızı renge boyanmış kalın bir zincirin, kapalı bir kapı önünde sert bir görsel ifade oluşturmasının, çantada kent günceleri başlığıyla devam eden eskiz kompozisyonlarına bir anlam bütünlüğüne uzak olmadığı gözlemlendi. İki kompozisyonda çalışma olarak ele alındığında, biri yağlı boya taslağını temsil ederken diğer kırmızı zincir görseli de bir enstalasyon çalışmasının düşünce kısmına açılan bir kapı olmaktadır. Kalın, yeni boyanmış kırmızı bir zincirin kadrajdaki ilk izlenimi “girilmez” ifadesinin görsel anlatımı olmaktadır. Bu “nesnenin” sözlü ve yazılı anlatma biçimini aştığı, bulunduğu mekânda bir düşünce şiddeti barındırdığı görülmüştür. Kapalı bir kapının önüne konumlandırılan bir metre boyundaki kırmızı zincir, kalın ve parlak görünümü ile işi olmayan insanların girmesinin yasak olduğunu sert bir görsel ifade ile belirtmekte ve görevini bir güvenlik görevlisinden dahi üst seviyede yerine getirmektedir.

Metropollerde tek bir renk tonu ve biçimi içerisinde şekillenmiş yapılar (fayans, duvar, vb yapıların görsel renkleri) oldukça dikkat çekicidir. Kentin nüfusuna, kültürüne, coğrafyasına göre şekillenen bu yaşam alanlarında, doğru cümle içerisinde kullanılan uyarı işaret levhaları mekân içerisindeki görevini kusursuz yerine getirmektedir. Görselliğiyle mekânı çağdaş bir çevre içerisine getiren, kuralları ile yön veren bu düzenin en özetlenmiş biçimi olan bu paslanmış zincir, kırmızıya boyanarak, hem görsel hem de sözlü bir ifade biçimine dönüşür. Hem rengi hem de yapısıyla sert bir zıtlık sağlayan zincirin, dökük ve kirli duvarlar arasındaki rastlantısal izlenimi, mekân içerisindeki özneyi kadraja odaklamaktadır. Mekândan bağımsız hareket edemeyen kent insanı da bu zorunluluğun içerisinde bulunarak kendi varoluşsal amacını aramaktadır.

BÖLÜM:3 KÜTLENİN HİKÂYESİ:

Günlük hayatta kullandığımız kelimelerin bugün evrensel bir boyutta kabul görülen anlamları vardır. Bir düşünce görsel notlarla desteklendiğinde bazen anlamından uzaklaşmış gibi görünebilir. Örneğin, araştırma içerisine aldığım “kütle” kelimesinin toplum dilindeki adı, bir ağırlık birimi olmaktadır. Fakat irdelemekte olduğumuz bu kavram, somut bir ifade ile bireyin psikolojik yansımasına ayna tutan bir metafor olarak kullanılmaktadır. Tek düzede gelişen bu yapıların beraberinde, nesne ve kütleler arasında kotarılan mekânlar gelmektedir. Bu mekân örneklerinin bir kısmı, devam eden araştırma içerisinde irdelenecektir. Bu mekânlar içerisinde her bir diyalog ve görseller bize kaynak sunacaktır. Bir kavramın ilerleyen süreçteki en destekleyici unsurlarından biri, kaynak kısmının geniş ve öz biçimde düşünceyi desteklemesi olmaktadır. Mekân, ana kentlerin gelişimi ile birey hayatında varoluşsal amacının önemli bir unsuru olmuştur.

“Mekânlar zaman içerisinde bireyleri değiştirir” gibi bir fikir öne sürüldüğünde, bu fikrin ortada kaldığı gözlemlenmiştir. Fakat görsel ifadelere başvurulduğunda, mekân içerisindeki özne hakkında cevaplar veren tüm imgeler, mekândaki uyumları ile göze çarpmaktadır. Bu uyumun başlıca sebebi, zamanla evirilen düşünce birikiminin, yaşam alanında oluşturduğu düzen anlayışı olmaktadır. Bu düzen anlayışı, seçilen nesnelere arasında sert ve otoriter bir ifade bırakmaktadır.

Araştırmada, Thedor W. Adorno'nun “Otoritaryen Kişilik Üzerine” adlı çalışmasından kaynak alınarak, bireyler arası ilişkilerde oluşan sabit fikirlerin bir kitle tarafından kabul görme anlayışına evrensel boyuttan bakılması hedeflendi. Bu otoriter düşünceler içerisindeki, bireyin kendi özel yaşamında inandığı değerler ve düşünceler, açıklayıcı bir yol olmaktadır. Kent güncelerinin büyük kısmını oluşturan bireyler arası diyaloglar, daha da kişiselleştirilerek, yaşam yerlerinde zamanla evirilen insan karakterlerinin tüm eylem, hareket ve düşünceleri üzerinden araştırma yapılması uygun görülmüştür.

“Yaşam alanı iç mekânda gerçekleşir” (W.Benjamin,2016, s.96) cümlesinden gidilerek, (Görsel.14) görüldüğü gibi, kendi yaşam alanı içerisindeki öznenin, mekânda oluşturduğu otoriter düşünce örnekleri plastik değerler ile verilmiştir.

Görsel 14: Güray Uygun, isimsiz.2018, (Tuval Üzerine Yağlıboya, 100x100 cm)

Duvarın griliği ile dikkat çeken çalışma da odak yer bir banyo penceresidir. (Görsel.14.) Burada ısrarla gizlenen bir özel hayat vurgulanmaktadır. Taşrada en uç cereyan eden ve en çok bastırılan cinsel hayatı sıvasız binanın kompozisyon içerisindeki banyo penceresi tamamlamaktadır. Kompozisyon olduğu gibi bir otobiyografidir. Özenin yaşam alanı ve süreci hakkında bize ipuçları vermektedir. Yıllarca sıvası atılmamış bu bina, gelip geçici bir hayatın telaşı içinde kalan bir bireyin yalnızlık sorunlarını göstermektedir. Yıllarca sıvası ve banyo penceresinde ki nesnelere aynı düzen içerisinde kalması, mekân içerisindeki özne hakkında sorular uyandırmaktadır. Bu özel alanın içerisinde not edilen bir kent günlüğünün de devam eden araştırma içerisinde eklenmesi yerinde olacaktır.

Düşük yaşam standartlarında yalnız yaşayan bir kişinin, geçim derdinden daha da önemli olan başka bir durumu da; kalıcı bir sağlık sorunudur. Bu sağlık sorunuyla birlikte, insan yaşam alanındaki her eşyaya ayrı bir görev yüklemiştir. Bir sehpanın üzerinde seyredilen pilot kalemlerinin sadece bir dakikalığına ihtiyaç duyulması gerekeceğinin bilinciyle sabit bir alanda yıllarca kullanılmadan durması, öznenin ruhsal izlenimi hakkında bize sorular sordurmaktadır. (Pilot kalemleri gibi nesnelere metin içerisini detaylandırmak için kullanılan metafor imgeleri olmaktadır.) Görsel 14'de görüldüğü gibi cam kenarına dizilmiş nesnelere çeşitliliği bize özne hakkında sorular sordururken, aynı mekân içerisinde tutulan kent günlüğü de, plastik değerler ile birlikte konuyu daha da detaylandırma amacı içerisinde olmaktadır. Yıllardır köşede saklanan duvar takviminin, kış aylarında karayelden gelen bir rüzgârın sobanın yanmasını zorlamasıyla bu kalın takvim yaprağının o gün yanma işlevi görmesi için muhafaza edilme telaşı, aylardır koparılmayan yapraklarından kendini ele vermektedir. Kullanılmış yarım kiloluk duvar boyasının taşlaşmış halinin banyo kısmında özenle saklanması ve kişinin aynı telaş içerisinde sürekli idrara çıkma halleri gibi birçok fiziksel eylemler, mekân ve öznesi hakkında cevaplar vermektedir.

Görsel 15, yaşam alanımızdaki tüm nesnelere, ilerleyen sürece ayna tutan gizli araçlar olma yolunda devam etmektedir. Temizlenmeden duvara asılmış, zamanla taşlaşmış bir fırçanın tekrardan kullanılacak olma düşüncesi; mekân-duvar ve fırça ile karşılaşılan, kısa bir zaman dilimi içerisinde öznedeki yaşanan bu duygu yoğunluğunun görsel izlenimleri, yaşam alanından gözlemlenen görsel notlar ile kaydedilmiştir. Bu örneklenen olaylar kibrit çöplerinin rutubetsiz ortamda saklanması için alınan önlemlere benzememektedir. Yaşam alanının yıllar içerisinde kişide oluşturduğu saplantılı psikolojik hallerinin hem yazınsal hem de görsel örnekleridir.

Görsel 15: Güray Uygun, isimsiz. 2018, (Tuval Üzerine Yağlıboya, 35x50cm)

Yaşam alanından nesneye doğru evrilen konuyu toparlayacak olursak, duvarda, köşede, yıllarca sabit duran nesnelere, yaşamsal güncelerin birçoğuna temsil olabilmektedirler. Bu araştırmada duvar üzerine konumlandırılan, işçilik süreci bitmiş bir fırçanın, geçmiş ve gelecek arasında hızlı bir bağ kurma düşüncesi sorgulanmaktadır. Jean Baudrillard'ın deyişiyle;

“Nesneler kendilerinden her zaman istediğimiz gibi yararlanabileceğimiz dilsiz ve edilgen bir evren gibi algılanmışlardır; Oysa ben bu evrenin bizim ona söylettiklerimizden başka söyleyecek şeyleri olduğunu düşünüyorum, çünkü nesne, göstergenin gösterdiği "şeyin" önüne geçtiğini, onu izlediği ve hiç bir şeyin görüldüğü gibi olmadığı bir evrende yaşamaya başlamıştır. (Baudrillard, 2005, s.18)

Fırça ve duvar ilişkisi kurulan bu çalışmadaki odak nokta; tuvalin tamamını içine alan kısımdır. Kompozisyonun içeriği, kullanılan malzemeler, çalışmanın konu bütünlüğünü temsil eder. Bir video çalışmasında sürenin önemi, nasıl anlam ve ifade bütünlüğünü koruyorsa, tuvaldeki boyutlarında mekânda kapladığı alan

bakımından kompozisyonda etkili bir kompozisyon oluşturacağı düşünülmektedir. İşin kompozisyonu kadar tuval içerisindeki nesnelerin kapladığı alan, aşama içerisinde kaydedilen izlenimler, kullanılan malzemeler konunun bütünlüğünü korumalıdır. Bir video işindeki süre, çalışmanın kompozisyonunu oluşturan en önemli unsurlarından biri oluyorsa, araştırma içerisinde ele aldığımız yağlı boya tuvaleri de hem kendi ölçülerini hem de konu bütünlüğünü korumalıdır.

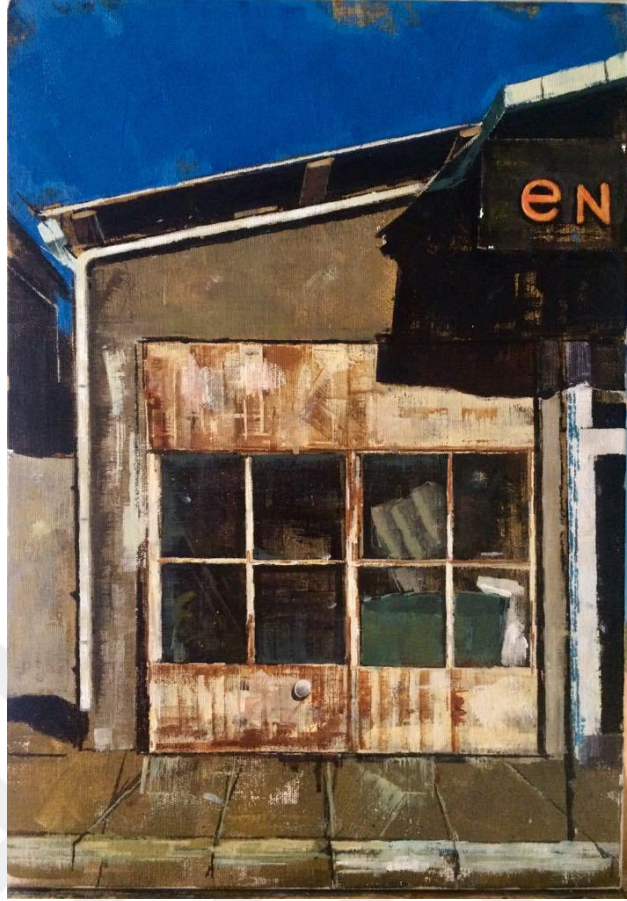
Bir başka özne-nesne ilişkisinde ele alınan Görsel 16'daki çalışma, bize acil bir durum anında verilen bir karar ile en kısa sürede temin edilen, boyası kalıcı bir kalem ile yazılarak, kişinin mekân içerisindeki telaşlı durumu gösterilmektedir. Belli bir mesafeden rahat okunabilen, kendi alan sınırını parlak, kalın bir zincir gibi çeken ufak gramajlardaki kâğıt parçası, mekân içerisindeki izleyicisine, hızlı ve kolay bir yol ile mesajını en açık bir şekilde vermektedir. Tuval ve üzerine kaygı ile yazılan bir not; "lütfen dokunmayınız" kişinin çalışma üzerindeki psikolojisini, bir öfke kontrolsüzlüğü olarak ifade edilmiştir. Yapıştırılan kâğıdın, kaygılı bir düşünme durum içerisinde olması ve çalışmanın muhafaza edilmiş telaş ile kişinin aslında sürecini yansıtan bir hareketi olduğu gözlemlenir. Ayrıca çalışmanın yapılışı sırasında, Walter Benjamin'in "Düşünme eylemi, yalnızca düşüncelerin devinimden değil, aynı zamanda onların durağan konumundan da oluşur" (2016, s.147) cümlesi, çalışmanın yapılışını etkilemiştir.

Görsel 16: Güray Uygun, isimsiz. 2018. (Tuval Üzerine Yağlıboya, 100x80 cm)

Görsel 16'daki çalışma, kişinin kendi çalışmasının güvenlik alanını, (sınırını) belirleyen bir temsil olmaktadır. Bu belirlenen sınır, aynı zamanda öznedede devam eden tedirginlik içerisindeki sıkıntılı süreci de göstermektedir. Gelecek kaygısının ve zaman içerisinde planlanan bazı işlerin belirsizliğini betimleyen bu resim, öznenin içinde bulunduğu bir boşta kalma hikâyesinin yanı sıra, bize öznedede beliren yoğun kaygılı bir durumu da göstermektedir.

Kent günlüklerinde farklı kompozisyon ve görsel notlar ile devam ederken aynı zamanda bireyin yaşam alanındaki o kaçınılmaz boşluğuna da yaklaşılmak istenmiştir. Bu nedenle kent yaşamının içerisindeki sıkıntılı ve zorlu süreç, farklı kompozisyonlarla da ele alınmıştır.

Görsel 17:Güray Uygun. Nalbur dükkânı. 2018. (Tuval Üzerine Yağlıboya, 35x45 cm)

Görsel.17'deki çalışmanın çıkış noktası, ticari bir mekân içerisindeki öznenin ilk izlenimlerinden oluşmaktadır. Araştırmanın çoğunluğunu oluşturan karşılaşmalar ve kent günlüğü altında toplanılan yazılar, mekândaki ana öznelerin fiziksel hareketlerine de odaklanmaktadır.

Satıcı ve müşteri arasında gerçekleşen bir alışveriş diyalogunda, özneler arasındaki alıp verme ilişkisinin, hareket ve eylemlere yansıyan çarpıcı etkisi düşünülmüştür. Bunlardan biri, alıcı ve satıcı arasında gerçekleşen oldukça sınırlı kurulan cümlelerdir. Öznenin, iş yeri ve yaşam alanının duvarları yirmi beş yıl önce atılan bir sıva ile durması bize kazanma hırsına yenik düşen, mekân-özne içerisindeki psikolojik yansımasının bütünlüğünü öne çıkarmaktadır. Mekân içerisindeki kazancın zamanla dönüştürdüğü birey, tüm zamanını sadece on yedi metrekare alanda tüketmesini bir yaşamın amacı olarak benimser. İnsan ilişkilerindeki sözlü ifade kullanımının oldukça sınırlı olması ve bu ezberlenen kelimelerin kusursuzca kullanılması gibi hem iş hem de yaşam alanına yansıyan aynı ton renkleri, duvarların boşluğunu kotaran fotoğraf ve seçilen biblo örnekleri

gibi, bu araştırmadaki gözlem bize, öznenin mekândaki tutucu hâkimiyetini göstermektedir.

Tüm bu saptamalar kent günlüklerinden çıkan gözlemlere dayanmaktadır. Bu terk edilmişlik duygusunu veren mekân, (Görsel.17.) zamanla özneyi dönüştüren, düşünce ve fiziksel yönden birebir benzer bir amaç güderek mekân sahibini tasvir etmektedir.

Görsel18: Güray Uygun. isimsiz. 2018. (Tuval Üzerine Yağlıboya, 25x35 cm)

”Uygar insan ilerleme felsefesini iktidarsızlaşmasını ve çöküşünü teselli etmek üzere icat eder” (Baudelaire, 2003, s.71). Mekânlar ve öznesi üzerine devam ederken, Baudelaire’in bu ifadesiyle birlikte bir hipotez konusu olarak ele alınan günce notunun incelenmesi uygun görülmüştür.

Görsel 18’deki çalışmada on metrekarelik harabe olmuş bir mekân görülmektedir. Bu mekânda bir mühendis, doktor ve bir fabrika işçisinin yaşadığı farz edildi. Bu figürlerin belli bir süre sonra bulunduğu mekâna adapte olup, orada yaşamını sürdürebilme ihtimalinin yüksek olduğu da varsayılmıştır. Her bir yeri dökülmüş,

toz ve toprak içerisindeki bu harabe yer, meslekleri ve yaşamları farklı olan bireylerin her birine malzeme olanağı sunmakla birlikte kişide düşünme eylemini de gerçekleştirmiştir. Bir süre sonra bulunduğu ortama adapte olan bireylerin, mekânda onarım, temizleme, dağınıklığın içinden bir çıkış gibi, eylemler içerisindeki düşüncede bir beslenme söz konusu olmuştur. Fakat duvarları ve fayansları parlak, yeni başlangıçların duygusunu hissettiren başka bir mekânda aynı figürlere uyumsuzluk halini aldırılmaktadır. Belli bir süreden sonra mekânın görsel ve biçimsel boşluğu, düşünceler arasında sürekli tekrarlanan bir çıkmaza dönüşerek, mekândaki özneleri bir bunalım içerisinde sokmuştur. Bu varsayım gibi örnekler, gerçek hayatta karşılaşılan kent günlüklerinin bir sonucu olarak yaratılmıştır.

Modern yaşamda tercih edilen, yeninin ve yeni başlangıçların temsili olan bu yeni yapılaşmalar içerisindeki bireyler, mesai saatleri sonrası bir şeyleri tüketme ihtiyacı güderek kendi yaşam alanlarının renk ve biçimsel boşluğunu, saplantılı bir otoriterlik içerisinde, inançları ve savunduğu değerlerin temsili olan; resim, fotoğraf vb. nesnelere ile doldurmaktadır. Bazen farkında olmadan tercih edilen imgeler, kişinin mekân içerisindeki temsili nesnelere olup psikolojik yansımalarına kapı açmaktadır.

Görsel 19: Güray Uygun, isimsiz. 2018. (Kraft Üzerine Yağlıboya, A4)

Tekrardan yaşam alanlarına gelecek olursak, metre karelerce uzanan tek bir renk üzerine biçimlenmiş blokların devasa boşluğu, bireyin tüm yaşamına ait daralan bir sınırı gösterdiği çalışmalarda vurgulanmaktadır. Bu tek düze yapılar hangi

kadrajdan gözlemlenirse gözlemsin, sıkıştırılmış bir hayat biçimini her yönünden yansıtır. Bu yapılaşmanın dışsal boyutunu yaşam alanı içine taşıyarak bireyin kendi rasyonel sınırları içerisinde, kurallarına, inançlarına ve özel yaşamında da sert, değişmez sınırları olduğunu (Görsel.19.) bu tür yapılar gösterir. Walter Benjamin'e göre,

“Bu toplum teklerinin yığıldıkları mekân küçüldükçe, her bireyin o acımasız umursamazlığı ve her türlü duygudan yoksun, yalnızca kendi özel yararları üzerinden odaklaşması, daha itici ve yaralayıcı biçimde belirginleşiyor.(W.Benjamin, 2016,s.171)

Coğrafi bölgenin de konumu kompozisyonlarda dikkate alınarak, kent izleniminin bir parçası olan yapılaşmalar, bireyin yaşam alanında daralan sınırlarını, kederli bir manzara içerisinde kendini göstermektedir. Kent günlüklerinden alınan bu kederli manzara örnekleri, plastik değerleri ile Görsel.20. ve Görsel.21'te, ağırlıklı olarak verilmek istenmiştir. Düz tonlarda (beton, tuğla, bina) gibi kotarılan plastik değerler, özne yaşamındaki birçok kaygı durumunu sorgulamaktadır.

Görsel 20: Güray Uygun. İsimsiz.2018. (Tuval Üzerine Yağlıboya. 110x90 cm)

Görsel 21: Güray Uygun.2018.isimsiz. (Tuval Üzerine Yağlıboya, 40x50 cm)

Yaklaşık otuz yıl gibi bir zaman dilimi içerisinde, yarım bir inşaat halinde kalan dört katlı, 600 metre karelik bir binanın yıkılmasının ardından, zamanla çevresinde yapılan birleşik blokların dış cephesinde boğuk bir küf kapladığı gözlemlenmiş ve duvarlarına sinen rutubetin yıllar içerisinde sürekli betonda çürüme etkisi yaptığı görülmüştür. (Görsel.22). Teknik olarak ele alınan bu görseller içinde, bitişik yapılaşma sakinlerinin bulunduğu dairelerdeki cam çerçevelerinin paslı ve sararmış olması, düşüncenin ilk izlenimini oluşturmaktadır. Balkon ve cam kenarlarının daima boş olması, sürekli el değiştiren daire camlarında kiralık yazısının sökülüp çıkartılması sonucu bant izlerinin kalıcı bir şekilde camlarda izinin kalması ve güvenlik tedirginliğiyle gece belli saatlerden sonra açık bırakılan lambaların kent ve mahalleye yabancı olmaları sonucunda gerçekleşmesi, apartman dairelerine yerleşen bu insanların gelip geçiciliğini net bir şekilde ele vermektedir. Bu mekândaki geçicilik bazen 20 yıl gibi bir süre bazen bir insan ömrü kadar olsa da, betonların ve kent psikolojisinin bu dönemde verdiği etki

tamamen yaşanılan, tüketlenen alanda, bireylerde her Őeye karşı bir geçicilik duygusunu yaşatmaktadır.

Görsel22: Güray Uygun.2019.isimsiz. (Dijital fotoğraf. 35x40)

Görsel23: Güray Uygun. isimsiz. 2018.. (Tuval Üzerine Yağlıboya, 90x70 cm)

Çoğunlukla referans alınan birçok görsel, öznenin kendi yaşamının bir parçası olmaktadır. Görsel.23'teki çalışma, bireyin kent hayatındaki yoğun yalnızlığını göstermektedir. Kent sokaklarında malzeme içerisine giren soluk beyaz renge boyalı kiralık bos bir binanın, araştırma süreci boyunca geniş bir kütüphane kadar birikim bulundurduğu görülür. Malzeme arayışı içinde karşılaşılan beyaz tonlarındaki bu yapının estetik değerleri, iç ve dış bahçesi, merdivenleri gibi tüm uzuvları inceleme öncesi, mekanda sürekli bir empati duygusu aranmaktadır.

Görsel24: Güray Uygun, isimsiz. 2018. (Tuval Üzerine Yağlıboya, 110x120 cm)

Yıkıntı bir görsel ve parçalanmış beton parçacıkları farklı kadrajlar üzerinde ele alındığında, her dokunun kendine has hikâye parçacıkları olduğu düşünülmektedir. Duvar yüzeylerinin parçacık dağılımları, kullanım dışı olmak için yok olmayı bekleyen kütlelerin, kendi içerisindeki sert nüansları bize bir kompozisyon algısında, geçmiş ve gelecek arasında ipuçları vermektedir.

Görsel bir hareketin kendi içinde bir hikâye boyutuna dönüşmesi kadar, çevresinde bulunduğu yerleşim yeri de mekânı bir bütün olarak etkiler. Bir bütün halin parçacıklara bölünmüş manzarasında, hem renk hem de biçimi ile sert nüansların bir bitiş değil, farklı bir başlangıcı; renk ve dokusu ile verebilmektedir. Terk edilmiş bir yıkıntının, zaman içerisinde kaldırılacak olan bu kütlelerin bir sonraki sürecinde, renk ve dokusuna göre çevresinin de ona göre şekillenerek, değişen bir kültürün parçası olma beklentisini çalışmada sorgulanmaktadır.

Mekânın gerçekliği onun kaosun da yatar. Modernlik adına orada hiçbir iz yoktur. Ayaküstü, uğrak mekânlar olan bu yerlerde sesler ve görseller birbirine girmiştir. Günün büyük bölümünü mesaisi doğrultusunda geçiren birey, kendi evinde de aynı otoriterlik ve kurallara bağlı bir şekilde yaşamaktadır. Lefebvre' e göre;

Toplumsal mekân toplumun mekânıdır. İnsan sadece kelimelerle yaşamaz; "özne" kendini tanıdığı ya da yitirdiği, dolayısıyla yararlandığı ya da değiştirdiği bir mekânın içine yerleşir. (Lefebvre, S. 64.)

Sürekli bir çaba içerisinde olan kent insanının en iyi izlenimi, yaşam alanındaki görsel notlardan oluşmaktadır. Kullanılan malzemeler, çatının kiremit desenleri, balkonların standart oluşumları, yapının renk ve biçim dağılımı, oluşturulan mekân ile çevresinde yaşayan bireye kadar bu benzerlik, birbirini hem nesnel hem de düşünsel olarak tamamlamaktadır. Birey kendisine ait mekânı beyaz ve gri tonlar arasında kütleli biçimde kotarmasıyla, zaman içinde mekânda bireyi aynılaştırmaya götürmektedir. Zamanla gelişen bu yapılaşma beraberinde kültür değişimi, fikir ve düşünce aynılığı ile beraber sabit körleşmeyi de getirmektedir. Okullar, hastaneler, cezaevleri, kamu, belediye binalarının tek tip yapılaşması, aynı zamanda düşünce yapısının da aynı benzerlikte değiştiğini göstermektedir. Geleceğe umut ve mutlulukla bakmamızı isteyen pankartlar, biblolar, sınır içerisine alınmış fotoğraf ilanları, kent sürekliliğini sağlayan, bireyin hızla bir toplum hali alma sürecini hızlandırmaktadır. Sokak ilanlarında, (konut, otomobil, fuarlar, müzikal konserler) gibi tüm reklamlarda sıradanlığa giden yapılaşmanın, özetle insan ilişkilerine yansıdığı ön görülmektedir. George Simmel'in bir alıntısıyla örnekleyecek olursak,

"Metropolde bireyler arası temaslar-küçük şehirlere kıyasla daha kısa ve seyrek olduğundan, göze çarpma ihtiyacı daha çok kendini gösterir. İnsanlar kendilerini olabildiğince çabuk ve özlü bir şekilde ifade etme, en kısa sürede en çarpıcı izlenimi bırakma zorunluluğuyla karşı karşıyadır.(D. Frisby,2003,s.28)

Genel anlamda toparlayacak olursak, bürokrasideki müfredat, belirli kurallar içerisinde kalmak zorundadır. Kullanılan cümleler, verilen cevaplar ve sonuçlar hep bir sınır içerisindedir. Burada açmak istenilen nokta, mekânda gözü yormayan tek düze mimarisi ve renk dağılımı ile beraber, doğacı yaklaşımları, kuralları, düzenli ağaçlandırma, yeşil renk tonunun sıralı ve ölçülü kotarılmasıyla, düşüncenin hem insan ilişkilerinde hem de oluşturulan betonlaşmasıyla birlikte orantılı gittiğidir.

Duvarda asılı takvim yaprağı, mutfak düzeni, duvar renklerinin tercih edilmiş bütünü, geniş, boş alanları kotaran hediyelik eşyalar, çerçeveler ve komşular arası iletişim bize kent bireyinin profilini göstermektedir. Çimlerin ve ağaçların düzenli

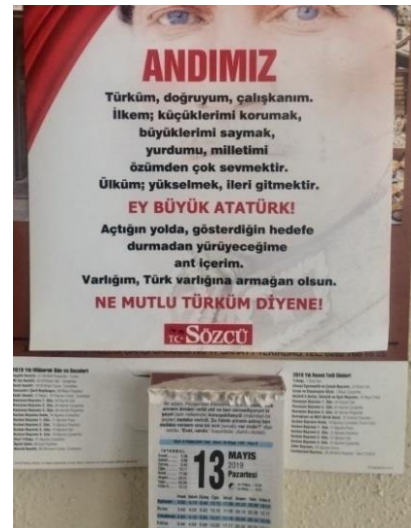
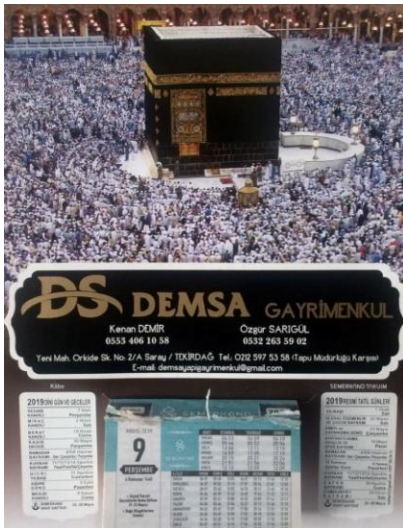
bakımları, bahçe lambalarının estetik düzenleri (her sitenin kendi içinde bahçe düzeni), aynı mesafelerde reklam afişleri, tercih edilen belediye park çevre düzenleme afişlerinin doğacı yaklaşımları gibi tüm bu örnekler, düzen anlayışı içerisindeki yaşamdan ve kurallardan oluşmaktadır. Bu araştırma kapsamında tutulan kent notlarının, çoğunlukla gri ve beyaz tonlar arasında kotarılan nesne ve mekân kompozisyonları ile plastik değerlere yansımaktadır. Ayrıca bu süreç içerisindeki kent insanı, tekrarlanan bu yoğun görseller içerisinde var olma mücadelesini de sorgulamaktadır.

Görsel 25: Güray Uygun. İsimsiz. 2018. (Tuval Üzerine Yağlıboya. 100x100 cm)

Bir çalışma hem yerel hem de evrensel olabilir mi? İşin ağırlıklı boyutu sorunun cevabına değil, tamamen evrensel yönünü anlamaya yönelik olmuştur. Huzur,

refah, güven ve aidiyet duygusu altında pazarlanan modern yapıların beraberinde nesnelerin birey psikolojisine göre tercih biçimleri gelmektedir. Manzara resmi ve fotoğraflarının özellikle bu araştırmaya daha geniş bir kapı açacağı düşünüldü. Bu tür tercih edilen peyzaj nesnelere, bireyler arasında bir düşünce boşluğunu göstermektedir. Lokantalarda, okul, müze vb. yerlerde özenle çerçevelenen resimlere plastik değerinin, iyi, kötü veya bir sanat mı değil mi sorusundan çok, mekân içerisinde yansıttığı atmosferinin gerçekliğinden, kendi kültürünü yansıtan aynasından bakılması hedeflenmiştir. Mekân içerisindeki diyaloglar kadar, bir çerçeve içerisinde, duvarda asılı olan yağlı boya tablosunun ilk izlenimi mekânın boş duvarları arasında bir görsel aydınlatma amacı olmasıdır. Çalışmanın ismi olan "peyzaj resmi" toplum dilindeki adı "manzara fotoğrafı" renk ve canlı hatları ile her zaman kabul görülen evrensel bir kompozisyon olmuştur. Bu evrensel manzara resimleri daha çok bir restoranda, otobüs yazıhanelerinde, kiraathanelerde görülerek, beyaz, boş bir duvar üzerinde mutluluğa açılan ifadesi ile karşılaşabiliriz. Görsel.26 ve Görsel.27'de görüldüğü gibi duvara bir düşünce sembolünün temsili olarak asılan takvim yapraklarında da, aynı duyguların ortak düşüncesini görebilmekteyiz. Kâğıt baskılar üzerine tasarlanan takvim yaprakları da, günümüz toplumunun sosyal psikolojisini ve fikrîsel yaklaşımlarını yansıtmaktadır.

Görsel 26: Güray Uygun. İsimlessiz. 2019. Dijital fotoğraf. **Görsel 27:** Güray Uygun. İsimlessiz. 2019. Dijital fotoğraf

Boş bir arazinin topluma kazandırma adı altında yürütülen çalışmalarının yüzde doksanlık kısmı her zaman rekabet gören reklam üzerine olmaktan öteye ilerleyememiştir. Ufak bir örneğe değinecek olursak, bir emlak dükkânının güvenilirlik ve çalışkanlık simgesi her zaman bolca doğa resimleri içerisindeki yaşam yerlerinin fotoğrafları olur. Yeşillik ve mutlu bir aile imajı veren fotoğraflar kapsamında pazarlanan daireler, neredeyse mekânın tamamını kaplar. Böylece yeşil, mavi ve tek düze, temiz, parlak renkler ve oluşturulan bu yapay hava güvenilir bir alışveriş mesajını verir.

Tekrardan modern yapılaşma içine dönecek olursak, manzara resimlerinin özünde bastırılmış özgürlük duygusunun temsili nesnelere olduğu düşünülür. Duvarlarda mavi ve yeşil tonlarının ağırlıklı olduğu fotoğraflar mekânı kotarma görevi görür. Arzulanan hep mavi ve yeşilin içerisindeki sessizliktir. Fakat bu manzarada öznenin geçirdiği zaman hep kısıtlı olarak, yeşil ve mavi renklerin arasında yaşam sürdürme hayali düşünceden başka bir şey olmamakla birlikte dışarıdan izlenen bir aktiviteden öteye geçemez. Böylece bireyler geliştirdikleri yöntemlerle, arzuladıkları şeylere daha çok yakınlaştıklarını zannederek, mekânla ilişkilerini yapaylaştırırlar. Böylelikle arzulanan şey "manzara"gerçeğine daha da uzaklaşmaya başlar. Doğa ile kent birbirine her zaman aykırıdır. Doğanın bir parçası olan insanoğlu da kentleşme sayesinde doğadan zamanla ayrı düşmüştür. Kent insanı, kendi benliği, doğası ve imgeleri ile bir çatışma halindedir.

"Kent ve Süreci" altında yürütülen çalışmalarının bina atmosferlerinden ayrıldığını özellikle belirtmek gerekir. "Kent" kelimesi öznenin bulunduğu alanın bir bütününe tekabül ederken, "süreç" kelimesi de birey yaşamında karşılaşılan belirli durumların bir bütün hali olmaktadır. Örneğin, ayrı tuvalerde betimlenen, mutfak nesnelere içerisinde bir kompozisyon ve bina görselleri gibi açıkça görülen formlar, her iki kompozisyonda da kent bireyinin günlük yaşamını özetler. Vurgulanmak istenen, görseller içerisinde sürekli bir psikolojik yaklaşımdır.

Görsele 28: Güray Uygun. İsimsiz. 2018.(Tuval Üzerine Yağlıboya, 100x50 cm)

Görsele 29: Güray Uygun. İsimsiz. 2018. (Tuval Üzerine Yağlıboya, 100x50 cm)

Fırça vuruşları ile tanımlanan değerler, oluşturulan kompozisyonun konusunun bütününe hitap etmektedir. Fayans üzerinde kurumuş yağ lekeleri, nesne dokularını çevreleyen parmak izleri, kompozisyonda örgütlenmiş görsel parçaları tuval üzerinde betimlemek, gözlemlenen bu nesnelere tuvalde birebir tasvir etme çabası güdülmemektedir. Bunlar düşüncenin bütününe sağlama yolunda giden plastik unsurların bir kaçıdır. Görsele.29'da görüldüğü gibi fayans üzerindeki lekeler yaşanmışlığın bıraktığı izler ile öne çıkmaktadır. Her iki görsel arasında kurgulanan kompozisyon anlayışına dikkatle göz atarsak, binaların biçimleri ile aynı daire içerisinde kurulan mutfak kompozisyonu arasında biçim olarak birbirine benzerlik görülmektedir. Günlerce cam kenarından alınamayan kirli kahve

fincanının günlük heyecanlar, farklı sıkıntılar arasında bu gibi unutulmuş birkaç ev işinin, kısa süreli bir izleniminin ardından öznedeki bıraktığı boşluk duygusu, bireyin kent yaşamında karşılaştığı sıkıntıyı betimler. Walter Benjamin'in araştırma doğrultusunda giden "özne-nesne" ilişkisindeki düşüncesi şöyledir:

Bir çakmağa ya da kaşığa elimizi uzattığımızda bu, genel çizgileri açısından alışkın olduğumuz bir devinimdir; ama bu arada elimizle maden arasında aslında nelerin olup bittiğini, hele bu olup bitenlerin içinde bulunduğumuz çeşitli ruhsal durumlardan nasıl etkilendiğini hemen hiç bilmeyiz...(W.Benjamin, 2016,s.73)

Kirli kahve fincanı, temizlenmemiş yemek masası gibi yaşam alanı içerisindeki bu görsel hareketlerin doğrudan özne ile bağlantısını, birbiriyle bağlantısı olmayan objelerin aynı kompozisyon içinde anlamlandırılması olgusu izler. Tüketim nesnelere, toplumun yaşamına, görüşlerine ve bazen kişide duygusal eylemlere yansdığı görülür. Bulunduğu atmosfer ile yaşamsal bütünlüğü olan nesnelere ve en bağlayıcı temel unsurları arasında kalan görsel imgelerin birçoğu kompozisyon çeşitliliğine bağlanmıştır. Bir kısmının doğrudan yaşam üzerindeki tüm kaygıları temsili olduğu vurgulanır. Örneğin yarım kalmış bir çalışmanın aynı köşede durması kişide kaygı hissini başlatır. Bazen bu tür kadrajlar farkında olmadan, çevremizde olan tüm nesnelere yoğun kaygı hissini empoze eder.

Birbiriyle bağlantılı olan bu iki kompozisyon, odaklanılan öznenin hem özel yaşamını hem de yaşadığı kent sokağını temsil etmektedir. Aynı zamanda bu iki görsel özne, kent hakkındaki düşünceleri sorgulamamıza kapı açmaktadır.

Görsel30: Güray Uygun. İsimsiz. 2018.(Tuval Üzerine Yağlıboya, 25x35 cm)

Kentte “Düzen” kavramı en canlı renkleri ve doğacı yaklaşımlarıyla daima mutluluk ve estetik kavramının pazarlığını yapan ilanları ile toplumun devam etmekte olan yaşam kültürünü temsil eder. Bazen Kent yaşamındaki mimari değişimler, kişinin özel hayatında kullandığı eşyalara kadar şekillenebilir. Eski bir binanın restorasyonu, biçilen çimleri, özenle kırpılmış ağaçları, yaşam alanı sınırlarında olan bir plaka parçasının sıkı güvenlik mesajı vermesi, kullanılan kelimeler, insan ve çevre ilişkileri, tüm bu kadrajlar ahlaki kuralların içinden çıkamayan, azınlığı bir arada tutma amacıyla dışa vurulan yaşam biçimi örneklemektedir. Bu düşünceye vesile olarak, Görsel.30’daki çalışma, Kent hayatındaki düzen ve estetik anlayışını betimlemektedir. Kişi kendi yaşam alanından ayrılıp, bir alışveriş merkezi içerisindeki kalabalığa girdiğinde, tekinsiz yalnızlığını bazen mekân içerisindeki renk ve görseller ile bastırıldığını düşünmektedir.

Zaman ve gün ışığının nasıl geçtiğini anlayamadığımız, görsel yoğunluğun, sürekli tekrarlanan bellek fetişinin en yoğun olduğu yerlerden biride alışveriş

merkezleridir. Mekândaki her şeyin sabit renk ve aynı orantıda olduğu, alanda yayılan ses tonlarının dahi değişmediği görülmüş ve zamanla mekân içerisindeki bireylerde de benzerlik psikolojisini oluşturmuştur. Mekân içerisinde kullanılan kelimeler ile insan ilişkilerindeki (kadın-erkek) etkileşim oldukça sınırlı olup, bireyin tüm yaşam alanları, belli kurallar içerisinde sınırlandırılmaktadır. Belirli kural ve sınırların en yoğun dayatılışı okul binalarında başlamakla birlikte birçok meslek dallarına yayılmaktadır. Böylece kişiler arasındaki otoriterlik, hem mimaride bir estetik biçimi olarak hem de sınırlı bir fikir içerisinde güçlenmektedir.

Görsel 31: Güray Uygun. İsimsiz. 2018..(Tuval Üzerine Yağlıboya, 30x40 cm)

Soluk renkteki binaların kent kavramında duygusal bir bakış alanı açtığı düşünülmektedir. Yaşam kaygısının ve sorunların hiç bitmediği, bireyin sürekli bir hareket halinde olduğunu gösteren bu yapılar, renk ve biçimselliği ile hiç görmediğimiz özne hakkında bize cevaplar vermektedir. (Resim.31) Otuz, kırk yıllık bir beton yapısının yoğun yaşanmışlık barındığı düşünülür. Havanın kapalı olduğu bir kış gününde, karşılaşılan bu tür yapılar hem izleyen kişide hem de orada yaşayan öznede bir melankoli duygusunu yaşatabilir. Bir özne hatıraları ve

yaşanmışlıkları ile mekânda izler bırakmaktadır. Fakat yaşanan yer, tüketilen mekân yok olduğunda yani bina bir süre sonra yeni inşaat alanı için yıkıldığında, tüm yaşanmışlık da, yaşanan özne tarafından yok olmaktadır. Mekânlar zamanla kendi insanlarını yaratmaktadır. Bu tür mekânların değişimleri, beraberinde bir kültür değişimine de neden olmaktadır.

Görsel 32: Güray Uygun. İsimsiz. 2018.(Tuval Üzerine Yağlıboya, 30x40 cm)

Bugün, kent profili'nin ilk evresini, bir vesikalık fotoğraf oluşturmaktadır. Kuralları içerisinde uygulanan meslek mülakatlarından geçebilmek için, öncelikle bu fotoğrafların belirli hatlarda net çıkmasına ve 6 ay gibi bir zaman dilimi içerisinde oluşturulması gerekmektedir. Kişinin bilgilerini ve özelliklerini tamamlayan bir dosyadan önemli olan bu görsel kanıt, Kent düzenini oluşturan bu yapay gerçeklik içerisinde öznedeki sorgu eylemini başlatmaktadır.

Sadece kendi yüz hatlarımıza yakın olan bir fotoğraf belgesi ile bizim biz olduğumuzu kanıtlayarak sıradanlık ile birlikte doğruya yaklaşım bu noktada gerçekleşmektedir. John Berger“Profil asla yüz değildir ve kameralar her nasılsa çoğu yüzü profile dönüştürür” (J.Berger 2014,s.28) İfadesi ile daha da geniş bir açığa doğru gözlemlediğim bu vesikalik fotoğraf konusu, temel yaşantı içerisinde, benliğimizi, kimliğimizi, doğrudan karşıya aktaran bir araç gibidir. Portre ve kent süreci adı altında gözlemlediğim bu düşüncenin plastik değerleri (Görseli.32)’ de aktarılması hedeflenmiştir.

Görsel 33: Güray Uygun, isimsiz. 2017. (Tuval Üzerine Yağlıboya, 100x50 cm)

Nüfus yoğunluğu düşük, sekiz haneli ufak bir yerleşim yerinde evrensel bir markaya ait olup, birçok ihtiyacı karşılama görevi görmüş, plastik bir poşetin konu bakımından önemli bir yeri olduğu düşünülmüştür. Duvar boyunca kirli beyaz ve sarı tonların arasında bir kompozisyon görmekteyiz. (Görsel.33). Çalışma, mekân içerisinde aydınlanan düşüncenin geçişini temsil etmektedir. Kompozisyon, özne tarafından belirlenen bir uyum ile bir fikre bağlanma ihtiyacı hissederek, aynı zamanda çalışma bize, bir sosyal statü hakkında da bir izlenim sunmaktadır. Market ürünlerinin, en ücra köylerde dahi tüketildiğini, işveren-alan asıl üreticinin sabit üreticiden, tüketici halini aldığı (Görsel.33) deki kompozisyon öne çıkartmaktadır. Çalışma, aynı zamanda kullanım amacı birçok farklı eşyanın aynı

karede birbirinden kopmamacasına bağılı olduğunu gösterir. Birçok yerde karşılaşılan bu tür renk ve görsel nesnelerin, kent toplumunun oluşumunda farklı bir yol açtığı düşünülmektedir.

Görsel 34: Güray Uygun. isimsiz. 2017 (Tuval Üzerine Yağlıboya, 50x60 cm)

Çiçek serilerinin kent günlüklerinde bağlayıcı bir yeri vardır. Kompozisyondaki konu "çiçek resmi" olarak adlandırıldığında konunun kendi içinde bölündüğü, plastik değerlerin düşünce içerisinde çatıştığı gözlemlenmiştir. Göze çarpan "Bir yağ" görseli, kent ve sürecini temsil ederek kent kavramını desteklemektedir. Çiçeklerle dolu, güzel, saf, gösterişli bir kompozisyonun bilinçli kapatılmadığı,

sadece resmin merkezindeki teneke görselinin kadrajda yeterli olacağı düşünöldü. Çoğu zaman karşılaşılan bu tür görsellerin, kendi içerisindeki hikâyeleri ilgi çekici olmuş ve günde notlarına kaydedilmesinin gerekli olduğu düşünölmüştür.

Görsel 35: Güray Uygun, isimsiz. 2017 (Tuval Üzerine Yağlıboya, 35.45 cm)

Yaşar Kemal, bir şehri en iyi anlatan izlenimin, o şehrin çöplüğü olduğunu söyler. Kent kavramının giriş kısmında, hep bir düzen yaratmanın, içindeki alışlagelmiş bu durumun çoktan kabullenilmiş bir düzen olduğu artık açıkça görülebilmektedir. Bir başka kent güncesinde, özne-kent betimlemesi sokak aralarında başlatılarak izlenimin bir bütünde toplanılması hedeflenmiştir.

Sokaklar arasında, çöp tenekeleri ve elektrik trafo üzerine yapıştırılan belediye seçim ilanları araştırılırken, karton toplayıcısı tarafından, olay ve mekânı

gözlemleyen özne arasında belli bir mesafe olduğu saptanmış ve toplayıcı tarafından belli süre meşgul edilen çöp tenekesinin daha sonra sokak hayvanları tarafından çember altına alındığı görülmüştür. Sürekli bir tüketim ve gün boyunca meşguliyet halinde olan çöp kutularının ve ara sokakların, konusu fark etmeksizin, tüketim ve üretim çemberi içinde önemli bir mekân olduğu, kendi içinde de devamlı olarak sıra beklenen bir yer olduğu görülmüştür.

Bu günce notu, "geri dönüşüm" kelimesi hakkında kuşkucu bir algı yaratırken, çoktan kabullenilmiş bir düzene geniş bir çerçevede bakmaktadır.

Görsel 36: Tomas Sanchez. Golgotha'nın Güneyine doğru. 1948-1994 (Tuval Üzerine Yağlıboya, 120x135 cm)<https://www.kisa.link/LW9k>

Çöp düzeni başlığı altında irdelenen araştırmayı, konusu bakımından net bir kapsamda açmak gerekirse; Tomas Sanchez'in bu eserinde renklerin canlılık ve parlak oluşumları yozlaşmış bir topluma gönderme gibi durmaktadır. Henüz son kullanımı geçmemiş, hala iş görebilir eşyaların bir bütün halde betimlenmesinin kent yaşamındaki tüketimin israfını temsil etmektedir. Araştırmayı sonuca

bağlayacak olursak kirli görünümleri kapatmak, çöpleri düzene sokmak, çiçekli temiz bir görünümde Kent düzeninin kadrjlarını düzenlemek; var olan saf gerçekliğin yerini yapay bir gerçeklikle, yapay bir devinim halinde olmaya, bununla yaşamaya ve üretimini bu düşünce üzerinden aktarmaya devam etme tehlikesi içindedir. Her gün saatinde düzenli kaldırılan çöpler, zamanla duvar diplerine izi geçmiş, kalıcılığı ve çöp nesnesinin yerini işaret eden leke parçacıkları, kapatılan parlak bir boya ile kendi gerçeğine sadık kalacaktır. Kent yaşamında " çöp düzeni" bütün olarak ana kentlerin alt yapılarını oldukça ilgilendirmektedir. " çöp düzeni " adlı çalışmanın eleştirel bir tutumu olmamakla birlikte, kendi gerçeğine ait bir kompozisyon ile bütünü koruyarak kent yaşamında medeniyet kavramının temsili olmaktadır.

SONUÇ

Zamanla gelişen düşünceleri en iyi ifade edebilme yolu, sıkıntıyı bedeninin bir parçası haline getirebilmekte yatabilir.

Bu tezle başlayan izlenim, yaşam alanı içerisindeki nesnelere oluşum bütünlüğünü sorgulayarak, yerelden evrensel giden bir araştırma içerisinde devam etmiştir. Modern, düz tonlardaki inşaat yapılaşmalarının mekânda örgütlenmiş bir baskı olduğu ve bu baskının yaşam alanında bireyi sorgulamaya iten nesnelere kent izleniminde bir soru, cevap ilişkisi taşıdığı görülmüştür. Devam etmekte olan çalışmaların bir sonuç noktası yoktur. Araştırma sürdükçe konunun ve kullanılan malzemenin de o ölçüde değiştiği, kavram ile sürekli bir hareket halinde olduğu görülmüştür. Böylece görselleri hikâye biçiminde sorgulama eylemi devam ederken, aynı zamanda bir düzen içerisinde devam eden bu yapılaşmaların insan psikolojisindeki yeri, bir çıkış yolu götürmeksizin kompozisyon arayışında devam etmektedir.

Bu çalışmada yaşam alanımızdaki tüm nesnelere, ilerleyen sürece ayna tutan gizli araçlar olarak kabul edilmiş, zamanla üzerinde net bir düşünceye varılamayan kompozisyonların, doğal bir biçimde kendi süreçlerine sahip olması odak noktası oluşturmuştur. Bir bireyle diyalog içerisinde bulunma hali, onun yaşam alanı ve bulunduğu mekân üzerine ipuçları vermiştir. Boş bir mekânda, daha önce hiç karşılaşılmayan, tanınmayan bir özne hakkında mekândaki nesnelere bize görsel cevaplar verdiği gözlemlenmiştir. Toplum üzerinden giden araştırma, amacında birey ve onun mekânı üzerine yoğunlaşarak, birçok kompozisyon çeşitliliğini de ortaya çıkartmıştır. Bazen oluşturduğum bir video kompozisyonunun, sürekli üzerinde çalıştığım yağlı boya işlerinden daha güçlü bir anlatım olacağı düşünülmüş ve böylece kent gözlemleri altında birçok kompozisyon ve malzeme çeşitliliği arayışı da ortaya çıkmıştır.

Bu çalışmada, kent insanının temellerinde başlayan sıkıntının, ilerleyen zamanlardaki birey yaşamında, ciddi psikolojik sorunlar oluşturduğu gözlemlenmiştir. Son olarak, sınır, mekân ve bireylerin yaşam alanlarına yoğunlaşan bu çalışmada, insan öfkesinin veya birçok duygu patlamasının hep bir sınırla alakası olduğu görülmüştür. Bunun kişide başlayan olgunluğun önemli noktası olduğu kabul edilmiştir. Kişinin, öfke sınırına geldiğinde vereceği kararlar

ve söylediği sözcükler bir sonraki adımını belirleyecektir. (Buna bir merdiven çıkıp veya inme de diyebiliriz.) Bu noktada kişinin ruhsal ve kişisel gelişiminin kent yaşamında gerçekleştiği gözlemlenmiştir. Kent insanı sürekli bir psikolojik kaygı içerisindedir. Resimlerde bu kaygı mekân ve mekân içi nesnelere doğrudan yansır. Yapılan bazı çalışmalardaki kompozisyonun ana elmanı değil, en belirsiz küçük, konuyla bağlantısız gibi görünen yeri ya da nesnesi heyecan uyandırabilmektedir. Bu tutarsızlık gibi görünen olayın bir başka yanı da, kişiler arasında oluşan diyalogların ele alınması ve tüm görsel yansımalar ile sürecin plastik değerde birleşmesidir. Varılmak istenen, sürekli mekân ve özne arasında cereyan eden durumları anlamak, ilerleyen süreç içerisinde fikirlerin bir kompozisyon bütünlüğü içinde, sanatsal ifadelerle aktarılması olmuştur.

KAYNAKLAR

Charles Baudelaire.(2004) *Modern hayatın ressamı*. (çev. Ali Berktaş). İstanbul: İletişim yayınları

John Berger (2015) *Anlatmanın başka bir biçimi*. İstanbul: Agora kitaplığı

John Berger (2014) *Sanatla direniş*. (çev. A.Biçen,) İstanbul: Metis yayınları

Walter Benjamin (2016) *Pasajlar*.(çev. A.Cemal) İstanbul: Yapı kredi yayınları (Kazım Taşkent Klasik Yapıtlar Dizisi)

Georg Simmel(2003) *Modern Kültürde Çatışma*. (çev. Elçin Gen, Tanıl Bora), İstanbul: İletişim yayınları.

Denis Dutton .(2017) *Sanat içgüdüğü*.(Murat Turan, çeviri.) İstanbul: (Ayrıntı yayınları)

Henry Lefebvre. (2015) *Mekanın üretimi*. (çev. Işık Ergüden) İstanbul: Sel yayınları.

Henry Lefebvre. (2013) *Kentsel devrim*. (çev. Selim sezer) İstanbul: Sel yayıncılık

Jean Baudrillard. (2005) *Anahtar sözcükler*. (çev. Oğuz Adanır, Leyla Yıldırım), İstanbul: Paragraf yayın evi.

Ulus Baker .(2014) *Sanat ve Arzu*.(Editör.Tansu Açıık) İstanbul: İletişim Yayıncılık.

Bülent Diken, Graeme Gilloch ve Craig Hammond.(2018). *Nuri Bilge Ceylan Sineması*. İstanbul, Beyoğlu.Metis Yayınları.

Theodor w. Adorno.(2017) *Otoriteryen Kişilik Üzerine* (çev. Doğan Şahiner) İstanbul. Sel Yayıncılık.

Ernst H. Gombrich .(2009) *Dünya tarihi* (çev. Ahmet Mumcu) İnkılâp yayın evi.

Stephen Farthing.(2013) *Sanatın Tüm Öyküsü* (çev. Firdevs Candil Çulcu) Hayalperest Yayınevi

Holton, Robert.(1999). *Kentler Kapitalizm ve Uygarlık* (çev. Osman Akınhay). Londra: Phaidon Press.

Harvey, David. (2013). *Sosyal Adalet ve Şehir* (çev. Mehmet Morallı). İstanbul: Metis Yayınları.

Öztürk, Mehmet. (2014). *Sine-Masal Kentler*. İstanbul: Doğu Kitapevi

EK-L: Etik Beyanı

Etik Beyanı

Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Tez/Sanat Çalışması Raporu Yazım Yönergesi'ne uygun olarak hazırladığım bu Tez/Sanat Çalışması Raporunda,

- Tez/Sanat Çalışması Raporu içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- görsel, işitsel ve yazılı bütün bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu,
- atıfta bulunduğum eserlerin bütününe kaynak olarak gösterdiğimi,
- kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı,
- bu Tez/Sanat Çalışması Raporunun herhangi bir bölümünü bu üniversitede veya başka bir üniversitede başka bir Tez/Sanat Çalışması Raporu çalışması olarak sunmadığımı

beyan ederim.

29 / 07 / 2019

(İmza) AdıSOYADI

Güray URBUN

EK B: Orijinallik Raporu

**Yüksek Lisans
Orijinallik Raporu**

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
Güzel Sanatlar Enstitüsü

Tez/Sanat Çalışması Raporu Başlığı: Görsel Günlükler Bağlamında Kent ve Süreci

Yukarıda başlığı verilen Tez/Sanat Çalışması Raporumun tamamı aşağıdaki filtreler kullanılarak Turnitin adlı intihal programı aracılığı ile Tez Danışmanım tarafından kontrol edilmiştir. Kontrol sonucunda aşağıdaki veriler elde edilmiştir:

Raporlama Tarihi	Sayfa Sayısı	Karakter Sayısı	Savunma Tarihi	Benzerlik Oranı (%)	Gönderim Numarası
25-07-2019	23	47096	10-07-2019	0	1154893714

Uygulanan filtreler:

1. Kaynakça hariç
2. Alıntılar dâhil
3. 5 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Tez/Sanat Çalışması Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları'nı inceledim ve çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim. (tarih 26/07/2019)

İmza
Güray UYGUN

Öğrenci No.: N16125588

Anasanat/Anabilim Dalı: Resim

Program (işaretleyiniz):

Yüksek Lisans	Sanatta Yeterlik	Doktora	Bütünleşik Doktora
X			

DANIŞMAN ONAYI

UYGUNDUR.

Doç. Zühal Baysar BOERESCU

**Master's
Originality Report**

HACETTEPE UNIVERSITY
Institute of Fine Arts

Title : City And Process In The Context Of Visual Diaries

The whole thesis/art work report is checked by my supervisor, using Turnitin plagiarism detection software taking into consideration the below mentioned filtering options. According to the originality report, obtained data are as follows.

Date Submitted	Page Count	Character Count	Date of Thesis Defence	Similarity Index (%)	Submission ID
25-07-2019	23	47096	10-07-2019	0	1154893714

Filtering options applied are:

1. Bibliography excluded
2. Quotes included
3. Match size up to 5 words excluded

I declare that I have carefully read the Hacettepe University Institute of Fine Arts Guidelines for Obtaining and Using Thesis Originality Reports; that my thesis does not include any form of plagiarism; that in any future detection of possible infringement of the regulations, I accept all legal responsibility; and that all the information I have provided is correct to the best of my knowledge. I respectfully submit this for approval. (date 26/07/2019)

Signature
Güray UYGUN

Student No.: N16125588

Department: Painting

Program/Degree (please mark):

Master's	Proficiency in Art	PhD	Joint Phd
x			

SUPERVISOR APPROVAL

APPROVED

Doç. Zuhal Baysar BOERESCU

YAYIMLAMA VE FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI

Enstitü tarafından onaylanan lisansüstü tezimin/raporumun tamamını veya herhangi bir kısmını, basılı (kâğıt) ve elektronik formatta arşivleme ve aşağıda verilen koşullarla kullanıma açma iznini Hacettepe Üniversitesi'ne verdiğimi bildiririm. Bu izinle Üniversite'ye verilen kullanım hakları dışındaki tüm fikrî mülkiyet haklarım bende kalacak, tezimin/raporumun tamamının ya da bir bölümünün gelecekteki çalışmalara (makale, kitap, lisans ve patent vb.) kullanım hakları bana ait olacaktır.

Tezin/Sanat Çalışması Raporunun kendi orijinal çalışmam olduğunu, başkalarının haklarını ihlal etmediğimi ve tezimin/sanat çalışması raporunun tek yetkili sahibi olduğumu beyan ve taahhüt ederim. Tezimde/sanat çalışması raporumda yer alan, telif hakkıbulunanvesahiplerinden yazılı izinalınarak kullanılması zorunlu metinleriyazılı izin alınarak kullandığımı ve istenildiğinde suretlerini Üniversite'ye teslim etmeyi taahhüt ederim.

Yükseköğretim Kurulu tarafından yayınlanan **Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge*** kapsamında tezim/sanat çalışması raporum aşağıda belirtilen haricinde YÖK Ulusal Tez Merkezi/ H.Ü. Kütüphaneleri Açık Erişim Sisteminde erişime açılır.

- Enstitü/ Fakülte yönetim kurulunun gerekçeli kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihimden itibaren 2 yıl ertelenmiştir. (1)
- Enstitü/ Fakülte yönetim kurulu kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihimden itibaren ... ay ertelenmiştir. (2)
- Tezimle ilgili gizlilik kararı verilmiştir. (3)

29.07.2019

(İmza)

Öğrencinin Adı SOYADI

Güray UYBUN

*Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge

- (1) Madde 6.1. Lisansüstü teze ilgili patent başvurusu yapılması veya patent alma sürecinin devam etmesi durumunda, tez danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulu iki yıl süre ile tezin erişime açılmasının ertelenmesine karar verebilir.
- (2) Madde 6.2. Yeni teknik, materyal ve metotların kullanıldığı, henüz makaleye dönüşmemiş veya patent gibi yöntemlerle korunması ve internetten paylaşılması durumunda 3. şahıslara veya kurumlara haksız kazanç imkanı oluşturabilecek bilgi ve bulguları içeren tezler hakkında tez danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulunun gerekçeli kararı ile altı ayı aşmamak üzere tezin erişime açılması engellenebilir.
- (3) Madde 7.1. Ulusal çıkarılan veya güvenliği ilgilendiren, emniyet, istihbarat, savunma ve güvenlik, sağlık vb. konulara ilişkin lisansüstü tezlerle ilgili gizlilik kararı, tezin yapıldığı kurum tarafından verilir. Kurum ve kuruluşlarla yapılan işbirliği protokolü çerçevesinde hazırlanan lisansüstü teziere ilişkin gizlilik kararı ise, ilgili kurum ve kuruluşun önerisi ile enstitü veya fakültenin uygun görüşü üzerine üniversite yönetim kurulu tarafından verilir. Gizlilik kararı verilen tezler Yükseköğretim Kuruluna bildirilir.

Madde 7.2. Gizlilik kararı verilen tezler gizlilik süresince enstitü veya fakülte tarafından gizlilik kuralları çerçevesinde muhafaza edilir, gizlilik kararının kaldırılması halinde Tez Otomasyon Sistemine yüklenir.

Tez Danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulu tarafından karar verilir.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı: Güray UYGUN

Doğum Yeri ve Tarihi: Kırklareli – 24.11.1992

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi: Trakya Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi

Yüksek Lisans:

Öğrenimi: Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü

Bildiği Yabancı Diller: İngilizce

İletişim:

E-Posta Adresi: ben.uygun.guray@gmail.com

Tarih: 09.04.2019